DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS – JULY 30, 2009 • Vol. C Nr. 144 Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-29-09

PERIODICALS

Dugną Lietuvos ekonomika pasieks šiemet

Ministrė sakė Lietuvos ūkyje pastebinti ir ,,tam tikrų teigiamų ženklų" pramonės produkcijos ir mažmeninės prekybos sektoriuose. **Gedimino Savickio (ELTA)** nuotr.

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Lietuvai antrąjį šių metų ketvirtį paskelbus didžiausią Europos Sąjungoje Bendrojo vidaus produkto (BVP) – 22,4 proc. – kritimą, finansų ministrė Ingrida Šimonytė sako, kad bet kuriuo atveju šiais metais nuosmukis tikrai bus pats didžiausias, ir kitais metais jau turėtume matyti geresnius BVP rezultatus.

,,Tačiau tai nereiškia, kad biudžetinė padėtis bus geresnė", – pabrėžė ji.

Anot ministrės, ,,visos dalys, nuo kurių skaičiuojami mokesčiai, – tiek darbo užmokestis, tiek vartojimas – sparčiai krinta, todėl taupymas viešųjų finansų lygiu ir toliau bus neišvengiamas".

Kadangi skolintis valstybei sudėtinga, anot I. Šimonytės, reikėtų dabar visiems sutelkti pajėgas kuo sparčiau panaudoti ES lėšas, nes tai yra vienintelės lėšos, kurias valdžia gali įlieti į ekonomiką ir padėti ekonomikai atsitiesti.

Ministrė pabrėžė, kad ,,nors lietuviai nėra labai versli tauta, neabejotinai reikia ieškoti įvairių būdų, kaip tų žmonių, kurie dabar galvoja kokiu nors verslu užsiimti, neapkrauti visokiais popieriais ir panašiais reikalavimais, galbūt numušančiais norą imtis verslo ir kurti produktą".

Ministrė sakė Lietuvos ūkyje pastebinti ir ,,tam tikrų teigiamų ženklų" pramonės produkcijos ir mažmeninės prekybos sektoriuose, kurie leidžia ,,silpnai viltis" dėl geresnių ateities galimybių, tačiau tam, kad viltys išsipildytų, anot jos, būtinas paklausos atsigavimas eksporto rinkose.

Lietuvoje lankosi UNESCO specialistai

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Į Lietuvą įvertinti Kuršių nerijai parengtus teritorijų planavimo dokumentus ir galimas jų įgyvendinimo pasekmes atvykę UNESCO specialistai išvadas ketina parengti per dvi savaites po apsilankymo.

Su mūsų šalyje viešinčiais UNESCO specialistais Susan Denyer ir Pierre Galland susitiko aplinkos ministras Gediminas Kazlauskas. Jis išreiškė viltį, kad susitikę su įvairių interesų grupių atstovais specialistai išliks nešališki ir susidarys savo požiūrį į iškilusias problemas.

,,Tikiuosi, kad mūsų apsilankymas į Lietuvą su patariamąja misija padės išvengti kur kas nemalonesnio apsilankymo su tikrinamąja misija", – sakė P. Galland.

Specialisto teigimu, Kuršių nerijoje kilusios problemos nėra unikalios, su jomis susiduria dauguma pasaulio paveldo objektų. Išskirtinės Kuršių nerijos galimybės kartu sukelia ir daug visuomenės lūkesčių, kurie dažnai būna skirtingi.

UNESCO specialistė S. Denyer padėkojo už sudarytą išsamią apsilankymo programą, kuri leis pamatyti skirtingus požiūrius į Kuršių nerijos ateitį ir susidaryti vaizdą apie susidariusią padėtį.

,,Lietuvai teko iš tiesų nelengvas iššūkis išsaugoti Kuršių nerijos unikalumą, nes kartu tai ir kultūrinis kraštovaizdis, kuriame gyvena žmonės ir nuolat vyksta sąveika tarp žmonių ir gamtos", – sakė S. Denyer.

Lietuva remia Baltarusijos ir ES dialogą

Briuselis, liepos 28 d. (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas pažymi, kad Lietuva remia Baltarusijos ir ES dialogą, Baltarusijos dalyvavimą Rytų partnerystės programoje ir ragina Baltarusiją aktyviai naudotis šios programos teikiamomis galimybėmis.

Tai ministras pareiškė Baltarusijos užsienio reikalų ministrui Sergej Martynov prieš ES ir Baltarusijos pasitarimus.

Anot V. Ušacko, konkretūs Baltarusijos žingsniai laisvai galinčios reikštis pilietinės visuomenės kūrimo ir įstatymo viršenybės laikymosi link būtų svarūs ženklai ES šalims prieš šį rudenį vyksiantį tolesnių ES ir Baltarusijos santykių svarstymą ir planuojamą atlikti politinės padėties Baltarusijoje vertinimą. Lietuva nuosekliai pasisako už ES ir Baltarusijos dialogą dėl laisvesnio prekių, kapitalo ir žmonių judėjimo.

Abiejų šalių užsienio reikalų ministrai aptarė dvišalius prekybinio ir ekonominio, energetikos, transporto bendradarbiavimo klausimus, taip pat rudenį Vilniuje vyksiantį Lietuvos ir Baltarusijos verslo forumą.

Prasmingiausi 1000-mečio renginiai

Kompaktinėje plokštelėje užfiksuotos Lietuvos himno giedojimo akimirkos iš 82 pasaulio vietų. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Prasmingiausiu Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo renginiu paskelbtos ,,Tūkstantmečio odisėjos" kompaktinės plokštelės, kurioje užfiksuotas Lietuvos himno giedojimas visame pasaulyje, kopija perduota saugoti Lietuvos nacionaliniam muziejui.

Projekto ,,Tūkstantmečio odisėja. Vienas vardas – Lietuva" vadovas Raimundas Daubaras plokštelės kopiją įteikė Lietuvos nacionalinio muziejaus direktoriaus pavaduotojui Žygintui Būčiui, dalyvaujant aplink pasaulį plaukusių įgulų kapitonams, projekto rėmėjams ir vykdytojams.

Pasak R. Daubaro, ,,Tūkstantmečio odisėjos" dalyviai įveikė daugiau kaip 23,000 jūrmylių, vienuolikoje atkarpų buriavo 120 buriuotojų, aplankytos 26 pasaulio šalys, 48-iuose pasaulio jūrų uostuose iškelta Lietuvos trispalvė.

,,Ši šventė Lietuvai pavyko – Lietuvos himnas buvo giedamas visame pasaulyje. To iki šiol nėra padariusi nė viena pasaulio šalis, todėl mums, lietuviams, **Nukelta į 6 psl.**

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Koks bus Šv. Antano parapijos likimas? (p. 2)
- Kodėl dabar reikia sujungti Lietuvos universitetus? (p. 3, 9)
- Svarbiausias VLB tikslas – švietimas (p. 4)
- ,,Tautišką giesmę" giedojo Daytona Beach, FL ir Hartford, CT lietuviai (p. 2, 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Šeimininkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (61) (p. 9)
- Atgyja primiršti vardai ir darbai (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.44 LT

1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Įsibėgėjusi vasara pažėrė kelionių, švenčių, spalvingų įspūdžių. Liepos pradžioje viešint gimtinėje šventinis šurmulys taip įsuko, kad matytiems vaizdams, patirtiems įspūdžiams, nuotaikų gausai susigulėti reikės dar ne vienos dienos. Kartu šventėme savo buvimą šioje žemėje nuo pirmo mūsų protėvių paminėjimo rašte. Vilniuje lankėsi karaliai ir prezidentai, buvo atidaryti Valdovų rūmai, siautė Dainų šventė, giedojome Lietuvos himną. Himno žodžiai vienu metu iš šimtų tūkstančių krūtinių – atsakymas, kas, kur ir kodėl esame. O kas toliau? Šventė dar ilgai liks širdyje, tačiau nepalieka nuojauta, kad ne visi iškilmingai ištarti žodžiai, pažadai virs visų mūsų kasdienybę šviesinančia tikrove.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.
Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA
(metams kasdiena, paskelbta) $250.00
JAV
Metams $150.00 • 1/2 metų $80.00 • 3 mėn. $57.00
Pirma klase: kasdien $340.00 • visos savaitės $240.00
Kanadoje (USD)
Metams $390.00 • 1/2 metų $210.00 • 3 mėn.$110.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams $615.00 • 1/2 metų $315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams $120.00 • 1/2 metų $66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams $95.00 • 1/2 metų $70.00 • 3 mėn.$48.00
Kanadoje (USD)
Metams $150.00 •1/2 metų $120.00 • 3 mėn.$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams$220.00 •1/2 metų$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams $70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

KOKS BUS ŠV. ANTANO PARAPIJOS LIKIMAS?

Š. m. liepos 20 d., pirmadienį, ilgamečiui klebonui kun. Alfonsui Babonui išvykstant į Lietuvą ir nežinant, kas nutiks su parapija, Šv. Antano parapijos salėje įvyko susirinkimas. Jame dalyvavo: kun. Alfonsas Babonas ir parapijos taryba – Antanas Strakšys, Algis ir Patricia Kauneliai, Leonas Petronis ir Regina Juškaitė-Švobienė. Šiame svarbiame posėdyje buvo pakviesti ir dalyvavo prelatas Edmundas Putrimas, Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai, ir kun. Ričardas Repšys, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Southfield, Michigan, administratorius. Taip pat atvyko Detroit arkivyskupijos direktoriaus atstovė parapijų gyvavimo reikalams (Archdiocese of Detroit Associate Director of Parish Life) Lory McGlinnen.

Kun. Alfonsas Babonas ir dalis parapijiečių prie šv. Antano bažnyčios altoriaus.

Prieš pradėdamas posėdį, prelatas E. Putrimas padėkojo kun. Babonui už jo ilgametę tarnystę Šv. Antano parapijoje. Kun. Babonui išvykus, Šv. Antano parapijos ateitis yra nežinoma. Tam ir buvo sušauktas šis svarbus posėdis. Lory McGlinnen visiems dalyviams pateikė „Together in Faith" dokumentus apie Michigan pietvakarinių vikariatų veiklą. Michigan valstijoje yra 18 vikariatų ir 280 parapijų. Nuo 2006 m. šiuose dokumentuose rašoma, kad kai Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas išeis į pensiją ar dėl sveikatos būklės jau negalės aptarnauti šios lietuvių šventovės, mūsų parapija gali būti sujungta su kita parapija ar visiškai uždaryta. Lory McGlinnen teigė, kad jei mūsų parapija dar nori gyvuoti, ji privalo įgyvendinti šias sąlygas: 1. Parapija turi turėti kunigą, kuris būtų teigiamai vertinamas (in good standing) Detroit arkivyskupijoje, taip pat turi priimti paskyrimą šioje parapijoje ir privalo apsigyventi klebonijoje; 2. Bažnyčios ižde turi būti pakankamai lėšų apmokėti parapijos sąskaitas, įs-kaitant kunigo algą.

Toliau Lory McGlinnen sakė, jog jei šios sąlygos bus įgyvendintos, Detroit arkivyskupija gali priimti Šv. Antano parapijos pasiūlymą bei pateikti arkivyskupijos rekomendacijas dėl parapijos ir jos gyvavimo ateityje. Vėliau prelatas E. Putrimas pareiškė, kad jis tarpininkaus ir bendraus su Kauno arkivyskupija ir Detroit arkivyskupija, sprendžiant parapijos ateities klausimą. Lory McGlinnen pabrėžė, kad jei tinkamas kunigas atsiras, viskas turi būti pristatyta Detroit arkivyskupijai iki kun. Babono išėjimo į pensiją datos, t. y. iki rugpjūčio 17 d.

Lietuviai yra stiprūs žmonės. Jie yra užsispyrę ir nepasiduoda. Turime stiprią ir gilią viltį, kad prelatas Putrimas padės mums ir kad Šv. Antano lietuvių parapijos, kuri jau artėja prie 89 metų gyvavimo datos, dar neuždarys. Tvirtai tikimės, kad mūsų „Antaninė", sekdama gerbiamo dienraščio „Draugas" pavyzdžiu, sulauks savo gyvavimo šimtmečio.

Su begaline viltimi ir ryžtu,
Regina Juškaitė-Švobienė

Pirmoje eilėje (iš k.): Regina Juškaitė-Švobienė, prel. Edmundas Putrimas, kun. Alfonsas Babonas, kun. Ričardas Repšys; antroje eilėje (iš k.): Algis Kaunelis, Antanas Strakšys, Patricia Kaunelienė. R. Juškaitės nuotraukos

DAYTONA BEACH, FL

Lietuvių klubo nariai giedojo Lietuvos himną

Dalis Daytona Beach, Florida, Lietuvių klubo narių giedojo Lietuvos himną 2009 m. liepos 5 d., 2 val. p. p. (Lietuvos laiku 9 val. v.). 12 žmonių susirinko pas svetingus Rimą ir Antaną Gudavičius. Himnui toną padavė New York Metropolitan operos solistas V. Daunoras (nuotraukoje sėdi pirmas iš dešinės). Rasos Šiultės nuotr.

KODĖL DABAR REIKIA SUJUNGTI LIETUVOS UNIVERSITETUS?

GIEDRIUS VILIŪNAS,
buvęs Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius

Jau pirmieji šių metų priėmimo į Lietuvos aukštąsias mokyklas rezultatai parodė tai, ko ir buvo tikėtasi: daugelis mūsų universitetų nėra patrauklūs studentams ir nepajėgs išsilaikyti be specialių valstybės dotacijų. Didelė jų bėdų dalis yra susijusi su tuo, kad šie universitetai yra tiesiog per smulkūs – jiems trūksta mokslinio potencialo, galimybės naudotis ištekliais, solidaus įvaizdžio šalies ir tarptautinėje aukštojo mokslo rinkoje. Šiandien turime padaryti tai, ko delsėme imtis beveik du dešimtmečius: sustambinti mūsų universitetus, padaryti juos matomus bent jau regiono, jeigu ne visos Europos mastu, ir atkurti pasitikėjimą Lietuvos aukštuoju mokslu tiek darbo rinkoje, tiek tarp būsimųjų studentų ir jų tėvų.

Kodėl sujungti?

Nes kartojasi daugybė studijų programų, fakultetų ir ištisų universitetų, neracionaliai išdėstyta studijų ir mokslo infrastruktūra, neproporcingai didelės administravimo sąnaudos.

Nes daugelis dėstytojų, mokslininkų dirba per kelias vietas, užuot sutelkę dėmesį į jungtinių studijų programų ir mokslo projektų įgyvendinimą.

Nes mums neužtenka lėšų atnaujinti neracionaliai išskaidytiems pastatams ir įrangai, Lietuvos universitetai neatlaiko tarptautinės konkurencijos, studentai išvažiuoja iš Lietuvos.

Nes studentų skaičius Lietuvoje per artimiausią dešimtmetį dar trečdaliu sumažės, todėl mažos aukštosios mokyklos vis tiek neišsilaikys.

Kodėl dabar?

Nes priėmus naują Mokslo ir studijų įstatymą turi būti pakeista visų valstybinių universitetų vadovybė.

Nes nuo rudens, valstybiniam finansavimui pasiskirsčius „studijų krepšelių" principu, prasidės mažų aukštųjų mokyklų merdėjimas.

Nes krizė verčia kuo greičiau racionalizuoti valstybės lėšų naudojimą.

Nes nerimas dėl reformos pasekmių ir ekonominė krizė yra palankūs reformai.

Kaip tai padaryti?

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Saulėlydžio komisija turi suburti darbo grupę, kuri per kelias savaites parengtų motyvaciją ir reikalingų teisės aktų projektus.

Vyriausybei pritarus, Seimas turi priimti įstatymą dėl Lietuvos universitetų tinklo pertvarkos.

Šis sprendimas turi pratęsti naująjį Mokslo ir studijų įstatymą ir tapti realiu jo įgyvendinimo žingsniu.

Koks sujungimo scenarijus yra racionaliausias?

Vilniuje turi atsirasti vienas didelis valstybinis universitetas. Gali likti nepriklausoma specializuota karo akademija ir į konkurencingas socialinių mokslų specialybes nukreiptas Mykolo Romerio universitetas – šiuo metu antroji pagal dydį šalies aukštoji mokykla.

Kaune turi būti atkurtas prieš karą jame egzistavęs Vytauto Didžiojo universitetas – pilnos struktūros klasikinis valstybinis mokslo universitetas. Jis turi apimti ne tik dabar atskirus nepriklausomus universitetus, bet ir Vilniaus aukštųjų mokyklų filialus.

Maži, mokslo požiūriu dar neišaugę ir dėl demografinių veiksnių rizikos zonoje esantys Klaipėdos ir Šiaulių universitetai turi būti sujungti į vieną perspektyvų regioninį Šiaurės Lietuvos universitetą dviejuose miestuose.

Kokie bus pagrindiniai laimėjimai?

Jau pirmame rate bus panaikintas studijų programų kartojimasis, sutaupytos administravimo sąnaudos, „reformos studentams" sudaryta galimybė baigti didelius universitetus, pajėgius pasirūpinti studijų kokybe.

Bus sutelkti dėstytojų ištekliai, pagerės jų darbo sąlygos, sumažės darbo krūvis, studentai gaus lygias galimybes bendrauti su geriausiais mokslininkais.

Tapę didelių universitetų dalimi, nė vienas dabartinis mažas universitetas nebankrutuos.

Studentų ir studijų programų skaičiaus mažinimas bus racionalus, pagrįstas studentų gebėjimais ir šalies darbo rinkos poreikiais, o ne dirbtinai stabdomas žlungančioms mokykloms bandant išgyventi.

Sumažėjus universitetų skaičiui ir išaugus jų prestižui, bus nesunku suburti veiksmingas jų tarybas, rektoriais išrinkti vadovus, sugebančius užtikrinti europinio lygmens vadybą.

Dideli universitetai leis išvengti vienos studijų srities ar disciplinos vyravimo, atsiras tarptautinio modelio tinklų, konsorciumų pobūdžio universitetai.

Išnyks viena kitą atkartojančių institucijų konkurencija dėl ES struktūrinės paramos lėšų, jomis remiantis bus racionaliai atnaujinta mokslo ir studijų infrastruktūra, įgyvendinti mokslo, studijų ir verslo slėnių projektai, sukurti žinių ekonomikos branduoliai.

Lietuvos universitetai taps pastebimi ir konkurencingi tarptautiniu mastu.

Visuomenė patikės reforma, valdžios gebėjimu vykdyti permainas, o akademinė bendruomenė, studentai ir moksleiviai – Lietuvos mokslo ir studijų sistemos ateitimi.

Kokios yra pagrindinės grėsmės?

Įsivelti į ilgas ir bergždžias diskusijas dėl Lietuvos universitetų tinklo pertvarkos, kurios būtinumas ir principinis scenarijus yra aiškūs.

Praleisti puikią progą po Mokslo ir studijų įstatymo priėmimo iš karto suformuoti naujus universitetus, suburti naujų institucijų tarybas ir išrinkti vadovus, kurie įvykdytų tolesnę mokslo ir studijų reformą.

Daliniai sprendimai, kurie neleistų pasinaudoti tinkamiausio sujungimo privalumais.

Nukelta į 9 psl.

Šimtas dienų ir šūviai pro šalį

BRONIUS NAINYS

Politikos apžvalgininkai pritilkit, naujam valstybės vadovui duokit bent šimtą dienų įsibėgėti, nes per ankstyvos jūsų pastabos, ypač kritiškos, gali būti ir pro šalį, o dažnai ir kenksmingos valstybei, sakoma demokratiškame Vakarų pasaulyje. Gal ir tiesa, tačiau kartais ir čia šaunama pro šalį. Juk kaip nutylėti apie jau net kelis tokius Dalios Grybauskaitės šūvius pro šalį? Ir ne taip jau menkus, kaip, pvz., prie apžvalgininkų liežuvių jau tvirtai prilipusį savo pasirinktų ministrų aptarimą. „Nors ir ne šaunuoliai, bet bent jau ne vagys" – vargu ar tinkamas, Prezidentės pasirinktas savo pagrindinių pavaldinių aptarimo buožas, nekalbant jau apie diplomatijos ar etikos toną. Tikiu, kad šitokio nelemto išsišokimo ankstyvas priminimas tikrai padės naujokei valstybės vadovei panašių lieužuvio nuslydimų vengti. Kuris gi iš buvusių prezidentų ministrais rinkosi vagis?

Nors ir švelnesnis, tačiau nė kiek nediplomatiškesnis jos pareiškimas lietė ir valstybės vardu daromus sprendimus. Nuomones išklausysiu, tačiau spręsiu aš, kietai atkirto ji spaudos atstovams, klausinėjantiems, kaip ji apsisaugos, pvz., nuo tokių, kaip buvusiam Prezidentui Adamkui patarėjų, sakoma, įsiūlytų nevykusių sprendimų. Vargu ar ir toks nusiteikimas išmintingas. Taip, iš šios aukščiausios valstybės įstaigos sprendimai į viešumą eina Prezidento vardu, dokumentai skelbiami jo parašu, tačiau, manau, kad jiems paruošti vienos galvos, nors ir gudriausios pasaulyje, visgi neužtenka. Todėl ir Prezidentūroje patarėjų reikia ne tik nuomonei pasakyti, bet ir padėti valstybės vadovui, šiuo atveju – vadovei, ir ją susidaryti. Todėl ir čia neužteks tik ne vagių, bet turės būti sutelkti patys išmintingiausi specialistai. Ir didelė bėda valstybę gali ištikti, jeigu sprendimus lems tik vienos Prezidentės „aš".

Gal ir netiesmukiškos, bet aiškios užuominos, išgirstos dar net prieš inauguraciją, buvo pakeisti keturis ar net penkis ministrus, o pakeisti pasisekė tik vieną Rimantą Dagį. Nebent pakaitalu laikytume finansų ministrę Ingridą Šimonytę, įsodintą į Algirdo Šemetos savanoriškai, mainais į buvusią Grybauskaitės paliktą aukštą tarnybą Briuselyje, tuščią kėdę. Ar tai nerodo, kad Prezidentės „spręsiu aš" irgi ne toks jau tvirtas? Šalia to, jau yra pavyzdžių, liudijančių ir kitų nuomonių svyravimą, ir kaip tik dėl nepakankamai apgalvoto jų susidarymo. Reikės rasti tvirtesnį pagrindą Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) tarnybai išlaikyti, taip pat skubiai sprendė Prezidentė, atsiliepdama į iš jai vadovaujančios tarybos pasitraukiančio Romo Sakadolskio aimanas apie šios žinių skleidėjos įvairias bėdas. O kažin ar nevertėtų Prezidentei pagalvoti kaip tik apie LRT atsikratymą, kai visame Vakarų pasaulyje žiniasklaida yra verslas, už išlikimą besivaržantis laisvoje rinkoje. Kam sukti galvą valstybei dėl kažkokio neaiškios paskirties, nuolat politikuojančio, dar net nevykusiai, lietuvių kalbą teršiančiais kitatautiškais žodžiais pavadinto nacionalinio transliuotojo ir išlaikyti jį mokesčių mokėtojų pinigais? Ar apskritai žinių surinkimas bei jų skleidimas nėra privataus verslo reikalas?

Gal čia ir ne Prezidentės bėda, bet ji jau spėjo ir užsienyje būti apibarta už nevykusį nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo sukurpimą. Kaip spręsti jo likimą? Turbūt greičiau negu per šimtą dienų Prezidentei reikės ištesėti pažadą panaikinti žalingą „Leo.LT" sandėrį. O kas bus, jeigu prisikėlėlių skilimas sugriaus dėl to jau pradėjusią braškėti koaliciją? Zuoko apetitas tapti premjeru, atrodo, dar irgi nenuslopo. Taigi bėdų naujai valstybės vadovei jau per akis, ir, atrodo, kad joms pašalinti jau stokojama ir laiko, ir ypač pasiruošimo. Tad ir tie nusikalbėjimai – tik dėl per greitų, neapgalvotų sprendimų. Tad ar naujai Prezidentei nevertėtų daugiau pagalvoti ir savo žingsnius sulėtinti?

Tačiau čia gal ir ne visa bėda, nes šioje D. Grybauskaitės poros savaičių veikloje ryškūs ir jos geri norai, pastangos, ryžtas ir, beje, vadovaujanti ranka. Tai, be abejo, geros ypatybės. Tad gal paklausykime jau čia minėtos Vakarų išminties ir duokim Prezidentei tą šimtą dienų, tikėdami, kad per tą laiką įgytas patyrimas čia minėtas bangeles prislopins. Ir taip turės būti, nes tai – nors ir ne menki, bet visgi nelemiantys dalykai, lyginant su žymiai didesniais. Ypač su žmonių kasdieniu gyvenimu ir jį užgulusia ekonomine krize. Kaip ir kur čia sprendimo ieškoti? Ir kas jį turi rasti?

Be abejo, žmonių tikimybė – valdžia, o visa viltis – jos viršūnė nauja Prezidentė, kuria iki šiol buvęs didelis piliečių pasitikėjimas šią savaitę dar padidėjo. Labai populiarų buvusį Prezidentą V. Adamkų Grybauskaitė lenkia vos ne penkis kartus. Taigi visuomenės užnugaris yra. Tačiau, deja, jo visgi neužtenka. Prezidentei turi būti užtikrintas ir Lietuvai vadovaujančių politikų, ir Seimo pasitikėjimas. Ypač jo sprendimus lemiančių partijų. Tokie reiškiniai kaip LPP tarpusavio susiriejimas ir skilimas nepadeda. Nepadeda nė Zuoko užmačios tapti premjeru, jeigu jis šiandien tokias puoselėja. Tos visos negerovės turi dingti. Tuojau pat ir jas sukėlusių Seimo narių pastangomis. Visiems aišku, kad Prezidentė siekia sudaryti kaip galima geresnę bei profesionalesnę patarėjų tarnybą. Seimas turi jai padėti. Geriausių specialistų ji ieško ir Vyriausybei. Nuoširdi Seimo talka turi būti ir čia. Ir ne politinis ar koks nors partinis pasitikėjimas, bet specialybė, profesionalumas, patirtis ir darbštumas turi lemti šiuos pareigūnus parenkant. Seimas tai turi žinoti ir atitinkamai elgtis, duodant Prezidentei kaip galima laisvesnes rankas. Net ir nusikalbėti, jeigu taip pasitaiko, nes kitos išeities nėra.

Alfa.lt

SVARBIAUSIAS BENDRUOMENĖS TIKSLAS – ŠVIETIMAS

Pranešimas, skaitytas PLB XIII seime, vykusiame Vilniuje 2009 m. liepos 8–10 d.

ANTANAS ŠIUGŽDINIS
Vokietijos LB valdybos pirmininkas

Antrojo pasaulinio karo metu didelė lietuvių banga užplūdo Vokietiją. Didžioji dalis gyveno vadinamose DP stovyklose, kurių tikslaus skaičiaus turbūt niekas nėra nustatęs. Stovyklose vyko intensyvus lietuviškas gyvenimas, veikė 26 gimnazijos, kurį laiką buvo atsidaręs net Pabaltiečių universitetas Pinneberge, buvo leidžiami laikraščiai, net pora dienraščių, veikė ir tarp savęs kovojo politinės partijos ir organizacijos.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė (VLB) pradėjo veikti 1946 m. Po poros metų prasidėjo didžioji lietuvių emigracija iš Vokietijos į įvairius pasaulio kraštus, daugiausia į JAV. Nepaisant to, jai pasibaigus, Vokietijoje liko apie 10,000 lietuvių.

Puikiai suvokdami, kad vienas iš svarbiausių Bendruomenės darbo laukų yra švietimas, VLB 1951 m. vasario 16-tąją įsteigė gimnaziją, suteikė jai Vasario 16-osios vardą. Tuo pabrėždama savo ir gimnazijos pagrindinį tikslą ir siekį – Lietuvos Nepriklausomybę.

VLB ir Vasario 16-osios gimnazija per visą Lietuvos okupacijos laikotarpį buvo vieni iš tų židinių, kurie palaikė mūsų valstybės nepriklausomybės viltį. Išeivijoje ir Lietuvoje su dėkingumu pripažįstami ir vertinami Bendruomenės ir gimnazijos nuopelnai puoselėjant lietuvių laisvės idėją, ugdant emigracijoje augančių lietuvių vaikų krikščioniškąjį tikėjimą, rengiant juos studijoms aukštosiose bei aukštesniosiose mokyklose, globojant vaikus iš nepasiturinčių šeimų, suteikiant daugeliui unikalią galimybę išmokti lietuvių kalbą, sužinoti Lietuvos istoriją. Gimnazija pagrįstai gali didžiuotis padėjusi ugdyti iškilią išeivijos inteligentiją, klojusi jos tautinės savimonės ir demokratiškosios tolerancijos pagrindus, padėjusi lietuviškam jaunimui suvokti savo tapatybę dviejose – savo tautos ir Europos tautų bendrijos – erdvėse.

Drįstu pareikšti, kad gimnazija buvo ir yra sėkmingiausias lietuviškos išeivijos kūrinys, kuriam Vokietijos ir Europos lietuviai sutelkė jėgas, su labai didele Vokietijos valdžios pagalba, išlaikyti vienintelę gimnaziją, kuri iki šios dienos yra vienas svarbiausių pasaulio lietuvių centrų, kartu su VLB, Lietuvių kultūros institutu bei Lietuvių Europos kultūros centru.

Ar jis šiandien dar reikalingas? Kai kur girdime nuomonę, kad jau ne. Ir iš tiesų, jei anksčiau Vasario 16-tosios gimnazija buvo visų pasaulio lietuvių reikalas ir rūpestis, tai šiuo metu atrodo, ji liko tik VLB reikalu.

Bet pažvelkime į padėtį. Tiek Vokietijoje, tiek, turbūt, kituose kraštuose didėja skaičius vaikų – ar motinų atsivežtų iš Lietuvos, ar gimusių mišriose šeimose, – kurie pasiekę mokyklinį amžių lanko vietines mokyklas ir lietuviškai jau nebekalba. Naujai atvykę vėlgi nemoka vietinių kalbos.

Atkūrus Lietuvai nepriklausomybę, trumpą laiką lyg ir atrodė, jog švietimo įstaigų užsienyje nereikia. Bet padėtis šiandien visai kitokia. Tai liudija ir kaip grybai po lietaus dygstančios lituanistinės mokyklėlės. Todėl Vasario 16-osios gimnazijos išlaikymo klausimas turėtų rūpėti bent jau visoms Europos Lietuvių Bendruomenėms. Nes užsidarius gimnazijai, nebus galima išlaikyti ir viso lietuvių kultūros centro Huettenfelde. Tai būtų ne vien didžiulis materialinis nuostolis, bet ir dvasinis. Negalėtų ten vykti, pvz., ,,Draugystės tiltas" ar panašūs renginiai. Jei šis centras užsidarytų, Lietuvai kainuotų neapsakomai daugiau kur nors kitur bandyti kažką panašaus įkurti.

(...) gimnazija buvo ir yra sėkmingiausias lietuviškos išeivijos kūrinys, kuriam Vokietijos ir Europos lietuviai sutelkė jėgas (...). Todėl Vasario 16–osios gimnazijos išlaikymo klausimas turėtų rūpėti bent jau visoms Europos Lietuvių Bendruomenėms.

* * *

VLB sudaro 20 apylinkių. Veikia 10 šeštadieninių mokyklėlių, 1 nemokyklinio amžiaus vaikučiams skirtas zuikių klubas, 3 vaikų darželiai ir Vasario 16-osios gimnazija su bendrabučiu.

Pagrindinis VLB pajamų šaltinis yra nuomos ir nario mokestis, tačiau iš jų reikia išlaikyti Romuvos sodybą ir jos pastatus bei apmokėti raštinėje nepilnai dirbantį asmenį. O ir šių pinigų neužtenka, nes ne visi pasiryžę mokėti nario mokestį, o aukų irgi beveik nėra ir nėra iš ko jų tikėtis.

Vasario 16-osios gimnazija finansuojama iš tėvų įnašų ir Vokietijos valdžios paramos. Tai sudaro 3/4 visų išlaidų. Prie gimnazijos išlaikymo turėtų daugiau prisidėti Lietuva, kadangi Vokietijos valdžia atidžiai stebi, kiek lietuviai prisideda prie jos išlaikymo. Pagal jų įstatymus, mes nesame nei pabėgėliai, nei tautinės mažumos. Ir čia kyla klausimas, kiek Lietuvai šis centras su gimnazija yra svarbūs. Pagal Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės direktoriaus Daunoravičiaus pasisakymą žiniasklaidoje, Lietuva išlaiko, pagal Europos Sąjungos reikalavimus, tautinių mažumų tokias kaip Rusijos ir Lenkijos mokyklas. Tas pats reikalaujama iš Europos kraštų valstybių. Bet, kaip jau minėjau, pagal jų įstatymus, mes nesame mažumos.

Vokietijos LB valdybos žurnalo ,,Informacijos" viršelis.

Galima laikytis nuomonės, kad Bendruomenės turi pačios išsilaikyti. Bet tai būtų utopinės viltys, nes šiuo metu didžioji dalis emigrantų dar nėra pasiryžusi būti Bendruomenės nariais, o jos nariai per daug finansiškai įsipareigoti. O juk Bendruomenės veikla yra skirta visiems lietuviams, nesvarbu, ar jis narys, ar ne.

Taip pat Bendruomenė ir jos apylinkės atlieka darbus, kurie yra svarbūs ir pačiai Lietuvai: tai tautybės palaikymas, kuris vyksta per vaikų ir jaunimo mokymą ir švietimą, per tautiečių susibūrimus ir bendravimą, tai ir Lietuvos įvaizdžio kūrimas užsienyje.

Kultūros veiklai valstybė ir savame krašte teikia savo gyventojams paramą. Kadangi užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai arba aiškiai lietuvių kilmės asmenys, dirbantys lietuvių kultūros ir švietimo darbą, jie turėtų būti lygiai taip pat traktuojami, kaip ir Lietuvoje gyvenantys, ir jiems atitinkama parama turėtų būti teikiama. Kokia? Gali būti pinigais arba asmenimis, kurie atvažiuotų laikinai padirbti Bendruomenėje. Parama gali ir tokia būti: Lietuva apmoka kelionės ir buvimo išlaidas kultūros atlikėjams, atvykstantiems pas mus su koncertais.

Nuolatos kartojama mintis, kad užsienyje gyvenantys lietuviai neproporcingai daug pelnijasi iš Lietuvos mokesčių mokėtojų pinigų, yra iš esmės klaidinga. Nors dauguma naujų emigrantų gal nėra linkę dosniai prisidėti prie bendruomeninės veiklos finansavimo, kone visi finansiškai remia savo gimines bei artimuosius Lietuvoje. Visa esama statistika rodo, kad jau vien ši užsienyje gyvenančių lietuvių tiesioginė parama savo tautiečiams gerokai pranoksta paramą, kurią Lietuvos Respublika skiria bendruomenių kultūrinei ir švietėjiškai veiklai.

Vasario 16-osios gimnazijos mokinių kalendorius.

HARTFORD, CT

GIEDOJOME „TAUTIŠKĄ GIESMĘ"

Liepos 5 d., sekmadienį, viso pasaulio lietuviai buvo raginami Lietuvos himną giedoti tuo pačiu laiku ir taip vieningai paminėti Lietuvos vardo 1000 metų sukaktį. Hartford, šv. Trejybės parapijoje, himnas buvo giedamas du kartus, ne tik 2 val. popiet, bet ir ryte po 9 val. šv. Mišių. Žinome iš patirties, kad ne visi nori ar gali į parapiją ilgą kelią važiuoti du kartus, todėl norėdami įjungti kuo daugiau žmonių, giedojome ryte ir per kavutę. Tačiau reikia paminėti, kad Šliogerienė, gyvenanti už 31 mylios nuo parapijos, atvyko ir į antrąjį giedojimą, nors ir būdama silpnos sveikatos.

Žmonės pradėjo rinktis jau apie pirmą valandą. Vis rinkosi ir rinkosi, kol susirinko daugiau nei šimtas, o buvo tikimasi, kad nors pusė tiek būtų. Daug atvyko iš aplinkinių miestų: Windsor, So. Windsor, East Windsor, Suffield. Tai senieji lietuviai. Atvyko iš Bristol, New Britain, Waterbury ir kitur – visos bangos, visokio amžiaus. Anksčiau atvykę vaišinosi lengvais gėrimais ir bulvių traškučiais, apžiūrinėjo knygų parodėlę. Atvyko ir pora fotografų iš vietinių laikraščių. Prieš 2 val. p.p. visi buvo kviečiami rinktis lauke prie parapijos kryžiaus. Kad laiku pradėtume giedoti, LB Hartford apylinkės v. p. V. Kogelis atsinešė varpą, o pirm. D. Grajauskienė – didelį laikrodį. Valdybos narė K. Šerkšnienė laikė tautinį Vyčio paveikslą. Giedojimą vedė parapijos vargonininkas muz. Jurgis Petkaitis, prašydamas visų giedoti tuo pačiu tonu. Jo sūnus Petras Petkaitis laikė Lietuvos vėliavą, o veiklioji Aldona Saimininkienė padėjo gėlių puokštę prie kryžiaus.

Hartford lietuviai parapijos kieme. Lietuvos vėliavą laiko Petras Petkaitis, laikrodį – D. Grajauskienė, Vytį – K. Šerkšnienė; jos kairėje – muz. vargonininkas Jurgis Petkaitis, šalia jo stovi Viktoras Kogelis.

Po giedojimo visi buvo kviečiami į salę užkandžiams, kurių buvo nemažai, bet ne tiek daug, kad pasotintų visą šimtą dalyvavusių. Su maistu dar padėjo D. Banevičienė, I. Petkaitienė, L. Sawka, K. Šerkšnienė, D. Grajauskienė ir kiti. Vynu pasirūpino parapijos konsulo pirmininkas E. Žiūrys. Ryte į Mišias buvo atvykusi ir Conn. LB apygardos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rossen. Dalyvavo ir parapijos seselė M. Louise, o klebonas tik trumpam užsuko, nes skubėjo į ligoninę, kur jis dirba vaikų skyriaus kapelionu.

Ačiū visiems, prisidėjusiems prie renginio ir jame dalyvavusiems.

Danutė Grajauskienė

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

OFICIALUS ATSKRIDUSIŲ KELIAUTOJŲ APIPLĖŠIMAS VILNIUJE

Nusileidus Vilniaus oro uoste, nedaug žinantis apie transportą keliautojas, niekieno nesutiktas, turi pasikliauti taksi. Jokios viešos informacijos, kaip nusidanginti, sakykime, į Vilniaus centrą, nėra. Įsėdus į ten laukiantį taksi, įvyksta pirmas gana grubus, bet oficialus, Vilniaus miesto sankcionuotas atvykusiojo apiplėšimas.

Normalūs Vilniuje važinėjantys taksi kainuoja 2 litus už įlipimą ir 1 Lt 25 centus už kiekvieną nuvažiuotą kilometrą. Tad kelionė iš Vilniaus oro uosto iki Katedros aikštės kaštuoja apie 18 litų. Tai suprantama, priimtina kaina net ir kitų didžiųjų oro uostų mastu už 12–13 km nuvežimą. Tačiau Vilniaus oro uosto taksi vairuotojai tos formulės nesilaiko. Pagal susitarimą su Vilniaus miesto administracija, oro uoste laukiantys taksi vairuotojai dirba tam tikrai firmai ir turi vežimo monopolį. Kitų firmų taksistams ten uždrausta laukti atvykstančių, nebent jie yra specialiai iškviečiami telefonu atvykstančiųjų paimti. Pasinaudojus ten laukiančio monopolinės firmos taksisto paslaugomis, kelionė iki Katedros aikštės kaštuoja net 53 litus, arba apie 4 litus už nuvažiuotą kilometrą (arba beveik 3 dol. už nuvažiuotą mylią).

Iš pokalbio su LNT televizijos žurnalistu sužinojau, jog monopolinis, kontroliuojamas transportas Vilniaus oro uoste yra labai pelningas kai kuriems Vilniaus miesto valdybos viršininkams ir, aišku, pačiai firmai. Suprantama, Vilniaus miestas gali reguliuoti transporto kainas savo nuožiūra. Tačiau kokį pirmą įspūdį apie Vilnių palieka informacijos stoka oro uoste ir apiplėšiančių kainų patirtis, palieku spręsti tiems Vilniaus miesto vadovams, kurie bando sostinės įvaizdį gerinti.

Dar blogiau, kad beveik visuose taksi susiduri su garsiai ausį rėžiančia rusiška muzika ir stipriu, rusišku akcentu kalbančiais vairuotojais, kurie atvykusiam palieka įspūdį, jog pateko į kažkokį Rusijos provincijos miestą. Su manim atvykusi dukra, jau važiuojant taksi, net paklausė, ar mes tikrai esame Vilniuje.

Siūlyčiau visiems atvykstantiems į Vilniaus oro uostą nesinaudoti ten laukiančiais taksi, o paprastai telefonu išsikviesti taksi, kuris atvyksta iškvietėjo paimti po kelių minučių. Apgailestauju, kad neužsirašiau daugiau Vilniuje veikiančių taksi firmų telefonų, bet vienas įstrigo mano atmintin, tai 233-33-33, skambinant paprastu telefonu arba 1818 mobiliu.

Dr. Stasys Bačkaitis
Great Falls, VA

LIETUVOS VARDAS PAMINĖTAS DAR ANKSČIAU?

Lotyniškai parašytuose Kvedlinburgo metraščiuose (Annales Quedlinburgenses) duodoma informacija apie 1009 metais nužudytą arkivyskupą *Bruno in confinio Rusciae et Lituae.* Tai reiškia Rusijos ir Lietuvos paribiuose. Iki šiol tai seniausias Lietuvos vardo paminėjimas.

Petro Joniko ,,Lietuvių kalbos istorija" pasirodė 1952 metais Čikagoje. Šis veikalas pateikia daug įdomios medžiagos apie lietuvių kalbos istoriją nuo priešistorinių laikų iki XX amžiaus vidurio. Apie Lietuvos vardą Jonikas rašo: ,,Pirmą kartą lietuvių vardą pamini vienas Karolio Didžiojo (768–814) žvalgas. Mat, kurdamas imperiją, Karolis Didysis norėjo žinoti, kokios tautos gyvena Europoje ir kokios jų jėgos. Tad jo agentai ir sužinojo, kad už slavų gyvena lietuviai" (47).

Man nepavyko patikrinti šios Joniko informacijos. Būtų labai svarbu sužinoti, ar Jonikas turėjo konkretų šaltinį. Gaila, kad iki šiol tai tik gryna spekuliacija. Zinkevičius (,,Lietuvių kalbos istorija", II tomas, p. 7) apie Joniko nuomonę rašo: „Gal koks nesusipratimas?"

Alfred Bammesberger
Vokietija

LIETUVIŲ PARAPIJOS

Labai liūdna yra girdėti, kad Amerikoje viena po kitos uždaromos lietuviškos parapijos, kurios buvo pastatytos sunkiai uždirbtais lietuvių pinigais. Amerikos vyskupai atlieka juodą darbą, o Lietuvos bažnyčios vadovybė tyli ir neprotestuoja.

L. Stankevičius
Laval, Kanada

Redakcijos pastaba. *Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su ,,Draugo" redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.*

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Vyriausybei pritarus projekto ,,Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo" pataisoms Lietuva virs daniškų kiaulidžių taršos teritorijomis, įsitikinęs Lietuvos žaliųjų judėjimas. Trečiadienį, nesutikdami su tokiais numatomais sprendimais, į protesto akciją prie Vyriausybės rūmų susirinko apie pusšimtį šio judėjimo atstovų.

ELTOS nuotr.

Bus svarstomas žalos atlyginimas

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) – Seimą pasiekė įstatymo projektas dėl žalos atlyginimo žydų bendruomenei.

Seimo posėdžių sekretoriate įregistruotas Kompensacijos už žydų bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo projektas numato, kad piniginis žalos atlyginimas pagal šį įstatymą būtų pradedama mokėti nuo 2012 m. sausio 1 d. ir baigiama mokėti 2023 m. kovo 1 d.

Vyriausybė siūlo, kad žydams už negrąžintą nekilnojamąjį turtą turi būti sumokėta 113 mln. litų ir taip pat grąžinti du pastatai – žydų muziejus sostinės Pylimo gatvėje ir istorinė žydų biblioteka sostinės Žemaitijos gatvėje, bendra žalos atlyginimo vertė – 128 mln. litų.

Kaip jau skelbta anksčiau, numatoma, kad iš 128 mln. litų 3 mln. bus iki 2011 m. išmokėti genocidą išgyvenusiems asmenims.

Siūloma suma sudaro maždaug trečdalį turto vertės ir kai kurios žydų organizacijos tuo piktinasi.

Antrojo pasaulinio karo metais naciai ir jų parankiniai nužudė daugiau kaip 90 proc. iš 220,000 Lietuvoje gyvenusių žydų. Iš viso per Holokaustą buvo nužudyta apie 6 mln. žydų tautybės žmonių.

Lietuvoje – dar trys naujojo gripo atvejai

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Lietuvoje nustatyti dar trys naujojo A(H1N1)v gripo atvejai. Iš viso mūsų šalyje šio gripo diagnozė nustatyta jau 15 žmonių.

Kaip teigė Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro (ULPKC) direktoriaus pavaduotoja Daiva Razmuvienė, vienas iš susirgusiųjų – vilnietis. Jis naujuoju gripu užsikrėtė Lietuvoje nuo sergančio žmogaus. Kitas sergantysis – ne iš sostinės. Jis ligą parsivežė iš svetur.

,,Žmogus užsikrėtė naujuoju gripu vienoje iš Europos šalių. Ją įvardinti nėra tikslo, naujojo gripo diagnozės yra patvirtintos visose Europos šalyse, taigi ir užsikrėsti galima bet kur", – sakė D. Razmuvienė.

Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, sergamumas naujuoju gripu Lietuvoje išlieka vienas mažiausių Europoje. Mažiau už Lietuvą susirgimų, skaičiuojant sergamumo rodiklį, tenkantį 100,000 gyventojų, pastebėta tik Lenkijoje ir Bulgarijoje.

Specialistai spėja, kad sergamumas naujuoju gripu visoje Europoje, taip pat ir Lietuvoje, išaugs rudenį. Teoriškai paskaičiuota, kad pandeminiu gripu gali persirgti apie 30 proc. šalies gyventojų.

Pasak D. Razmuvienės, vakcina nuo naujojo gripo jau yra gaminama nuo liepos mėn. Jai pagaminti reikia 4-6 mėnesių.

Prasmingiausi 1000-mečio renginiai

Atkelta iš 1 psl. nėra ko kuklintis, galime tik didžiuotis", – kalbėjo R. Daubaras.

Kompaktinėje plokštelėje užfiksuotos Lietuvos himno giedojimo akimirkos iš 82 pasaulio vietų. ,,Tik laikas ir žmonės įvertins šį 'Tautiškos giesmės' giedojimą. Jis rodo, kad mums nesvetimas tautos vienybės ir orumo jausmas. Ši 'Tautiškos giesmės' odisėja tapo mažu laipteliu į didžiavimąsi savo šalimi", – pabrėžė R. Daubaras.

Nacionalinio muziejaus direktoriaus pavaduotojas istorikas Ž. Būčys sakė, kad šis išskirtinis įvykis savo reikšme prilygsta Baltijos keliui, kurio 20-metį šį rugpjūtį pažymėsime. ,,Mums patikėtą filmo kopiją ne tik saugosime, bet ir rodysime muziejaus lankytojams, o gruodžio pradžioje atidarysime parodą, kurioje pristatysime visą 'Tūkstantmečio odisėją' aplink pasaulį", – sakė Ž. Būčys.

Pagal norvegų atliktą sociologinį tyrimą ,,Lietuvos tūkstantmečio renginių žinomumas", Lietuvos himną šių metų liepos 5 d. giedojo 46 proc. apklaustų Lietuvos piliečių ir tik 7 proc. apklaustųjų nežinojo apie šį renginį. Daugiausia žmonių (39 proc.) ,,Tautišką giesmę" giedojo namuose prie televizorių ekranų, 20 proc. – savo kieme su artimaisiais, 25 proc. – miestų ir miestelių aikštėse.

Rengėjų duomenimis, ,,Tūkstantmečio odisėjos" projektas kainavo bene pigiausiai iš visų Tūkstantmečio minėjimo renginių – jis atsiėjo 5,5 mln. Lt iš privačių ir rėmėjų lėšų, todėl mokesčių mokėtojams nekainavęs nė lito.

Prezidentė kritikuoja STT veiklą

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė griežtai sukritikavo su korupcija kovojančios Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) veiklą, pabrėžusi, kad korupcijos lygis Lietuvoje yra pasiekęs nepateisinamą mastą.

Tokią šalies vadovės nuomonę perdavė D. Grybauskaitės atstovas spaudai Linas Balsys po prezidentės susitikimo su STT vadovu Žimantu Pacevičiumi.

,,Skaičiai rodo, kad ir STT veikla, nors ji ir vyksta, tačiau nėra patenkinama, nėra tokia, kokia galėtų ir turėtų būti", – žurnalistams sakė L. Balsys.

STT vadovas Ž. Pacevičius po susitikimo žadėjo, kad jo vadovaujama įstaiga peržiūrės svarbiausius savo veiklos uždavinius, bet tvirtino, kad, jo nuomone, įvertinus turimas lėšas STT dirba veiksmingai, o sumažinus finansavimą kovoti su korupcija bus dar sudėtingiau.

Anot L. Balsio, D. Grybauskaitė kaip vieną iš STT veiklos trūkumų nurodo tai, kad tarnyboje mažėja pradėtų ir baigtų bylų skaičius.

Prezidentė atkreipė dėmesį, kad pagal korupcijos suvokimo indeksą Lietuva yra tarp trijų labiausiai korumpuotų valstybių Europos Sąjungoje (ES).

D. Grybauskaitės nuomone, STT taip pat turėtų aktyviau kovoti su korupcija savivaldos lygmeniu. Be to, prezidentė STT paragino labiau ,,išgryninti" veiklos svarbiausius tikslus.

,,Korupcijos lygis Lietuvoje yra nemažas, bet ne viena STT už tai atsako", – sakė Ž. Pacevičius. Anot STT vadovo, būtent dėl bylų sudėtingumo mažėja STT atliekamų tyrimų skaičius.

Ž. Pacevičiaus teigimu, korupcijos augimą lemia ir ekonominis sunkmetis. Grįsdamas tokį teiginį jis paminėjo informaciją apie padažnėjusius policijos pareigūnų kyšininkavimo atvejus.

Valdovų rūmuose darbai bus atnaujinti

Vilnius, liepos 29 d. (BNS) – Šiuo metu visuomenei duris atvėrusiuose Valdovų rūmuose pristabdyti darbai kitą savaitę dar bus atnaujinti, bet jie dėl pinigų trūkumo tikrai sulėtės, teigia atsakingas architektas.

Valdovų rūmų atkūrimo projekto vadovas, Projektavimo ir restauravimo instituto architektas Ričardas Bitovtas sakė, kad šiuo metu, kai prieštaringai vertinamuose Valdovų rūmuose yra rengiamos ekskursijos, darbai oficialiai yra sustabdyti, dirba tik keli statybininkų padaliniai. Pasak R. Bitovto, po savaitės darbai vėl bus atnaujinti, bet neabejojama, kad dėl lėšų stygiaus jie sulėtės.

Šiuo metu atostogaujantis Valdovų rūmų statybos projekto vadovas Aloyzas Bertašius yra sakęs, kad rugpjūčio mėnesį dar bus dirbama, ,,o po to darbai stos".

Birželio mėn. jis tvirtino, kad antrajam šių metų pusmečiui yra reikalingos lėšos, nes Vyriausybės skirti 44 mln. litų baigiasi liepos mėn. Tada teigta, jog pinigai yra reikalingi tam, kad būtų galima įrengti šildymo sistemą rūmuose ir tęsti būtinus darbus, o jei pinigai nebus skirti, atšalus orams, ypač žiemą dėl drėgmės esą kyla pavojus medinėms rūmų luboms, langams, durims. Tada A. Bertašius sakė, kad mažiausiai antrajam pusmečiui reikėtų 5 mln. litų.

Valdovų rūmuose iki rugpjūčio 2 d. yra rengiamos nemokamos organizuotų grupių ekskursijos lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų ir kitomis kalbomis. Teigiama, kad rūmus kasdien apžiūri apie 800 žmonių.

Valdovų rūmai simboliškai buvo atidaryti per Lietuvos vardo tūkstantmečio iškilmes liepos 6 d., dalyvaujant Europos valstybių monarchams.

Prieštaringai vertinamas Valdovų rūmų atkūrimas yra vienas didžiausių kultūros srities investicinių projektų nepriklausomos Lietuvos istorijoje – jiems pastatyti, eksponatams įgyti ir administruoti jau išleista keli šimtai milijonų litų.

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Multisporto varžybas ,,Vilnius Challenge 2009" baigė ekstremalus pasirodymas – šuoliai virve nuo aukščiausio sostinės pastato – ,,Europos" verslo centro. Prisirišęs alpinistų virvėmis pirmasis šuolį atliko Arvydas Vasiliauskas. Po valandos jo šuolį pakartojo Evelina Jasukynaitė.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, liepos 29 d. (ELTA) – Vilniaus valdžia nutraukia sutartis dėl greičio matuoklių su iki šiol šias paslaugas teikusia įmone ir skelbia naują konkursą. Greičio matuoklių administravimas bus patikėtas savivaldybei.

Sostinėje buvo įrengtos 37 greičio matavimo vietos, į kurias nuolat yra kilnojami 7 greičio matavimo prietaisai. Dėl finansinių sunkumų nuo gegužės mėnesio Vilniuje iš viso nebebuvo veikiančių greičio matavimo prietaisų, nors per mėnesį savivaldybė bendrovei už matuoklių priežiūrą mokėdavo 70–80,000 litų.

Pasak vicemero Vidmanto Martikonio, bus ieškoma naujų greičio matuoklių su specialia programine įranga, leisiančia atpažinti pažeidėją.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, BNS žinių agentūrų pranešimais)

JAV neatmeta Rusijos narystės NATO galimybės

P. Gordon sakė: ,,Prezidentas Barack Obama aiškiai nurodė Maskvoje, kad mes ir toliau remsime jų suverenitetą ir teisę pasirinkti savo organizacijas saugumo srityje." **SCANPIX** nuotr.

Washington, DC, liepos 29 d. (,,Interfax"/BNS) – JAV valstybės sekretorės pavaduotojas Europos ir Eurazijos klausimais Philip Gordon antradienį, kalbėdamas Kongrese, pareiškė neatmetąs galimybės, kad Rusija vieną dieną prisijungs prie NATO.

„Jei Rusija atitiks narystės reikalavimus ir galės prisidėti prie bendro saugumo, o organizacijoje bus pasiektas susitarimas, Rusijos narystės galimybė neatmetama", – teigė P. Gordon.

,,JAV prezidentas aiškiai pareiškė, kad 'perkrovimas' mūsų dvišaliuose santykiuose tarp Rusijos ir JAV nevyks suvaržant mūsų draugų ar sąjungininkų interesus", – sakė P. Gordon užsienio reikalų komiteto posėdyje.

,,Negana to, ne tik žodžiais, bet ir veiksmais mes parodysime, kad remiame Rusijos kaimynų, tarp jų Ukrainos ir Gruzijos teritorijos vientisumą ir nepriklausomybę, – sakė P. Gordon. – Prezidentas Barack Obama aiškiai nurodė Maskvoje, kad mes ir toliau remsime jų suverenitetą ir teisę pasirinkti savo organizacijas saugumo srityje, ir šis ženklas buvo sustiprintas viceprezidento kelione į šias dvi šalis praėjusią savaitę."

,,Prezidentas taip pat pabrėžė ir per privačius, ir per viešus pokalbius, kad Amerika tvirtai remia demokratiją, žmogaus teises ir įstatymų viršenybę", – sakė P. Gordon.

,,Tačiau mes tikime, kad JAV ir Rusija gali toliau dirbti ten, kur jų interesai sutampa, mažindamos skirtingas nuomones atvirai ir gerbdamos viena kitą, ar tai bus žmogaus teisių problemos, ar neteisėtai Rusijos paskelbtas separatistinių Gruzijos regionų pripažinimas", – sakė diplomatas, kurio kalbos tekstas paskelbtas JAV valstybės departamento tinklalapyje.

Protestuoja Vietnamo katalikai

Vietname žinia apie dviejų kunigų ir kitų katalikų užpuolimus sukėlė naujus tikinčiųjų protestus. **SCANPIX** nuotr.

Vilnius, liepos 29 d. (Bernardinai.lt) – Sekmadienį Vietname per kelis užpuolimus buvo sunkiai sužeisti keli tikintieji, tarp jų – du kunigai, moteris ir jos 9 metų vaikas. Vienas iš kunigų užpuolėjų buvo išmestas iš ligoninės antrojo aukšto, dabar jis yra komos būsenoje, praneša žinių agentūra „Asianews".

Sekmadienio rytą kun. Paulius Nguyen buvo pakeliui į Tam Toa bažnyčią aukoti Mišių, kuriomis buvo norėta pradėti Vietnamo tikinčiųjų mitingą prieš kelių parapijiečių užpuolimus. Tačiau pamatęs, kad keli asmenys užpuolė tris moteris, kunigas bandė jas gelbėti. Tada užpuolėjai, atpažinę kunigą, nusigręžė nuo moterų ir pradėjo jį mušti. Pasak kun. Pauliaus Nguyen, įvykio vietoje buvo apie 30 uniformuotų policininkų, kurie visai nekreipė dėmesio į tai, kad buvo žiauriai mušamas.

Per užpuolimą kunigui buvo sulaužyti keli šonkauliai ir sužalotas veidas. Išlaisvintas įsikišusios grupės tikinčiųjų kunigas buvo nugabentas į ligoninę. Po šio įvykio užpuolėjai apsupo ligoninę ir sumušė, o paskui iš antro aukšto išmetė laukan kleboną, atvykusį aplankyti nukentėjusio kunigo P. Nguyen.

Sekmadienį surengtame katalikų protesto mitinge iš viso dalyvavo 170 kunigų, 420 vienuolių ir apie 500,000 katalikų.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Komisijos atstovai per Briuselyje vykusį susitikimą su Baltarusijos užsienio reikalų ministru Sergej Martynov pareiškė, kad gali suteikti Minskui makroekonominę pagalbą mainais už Baltarusijos valdžios įsipareigojimą vykdyti demokratines pertvarkas.

VARŠUVA

Tremtyje gyvenančiam Tibeto dvasiniam vadovui Dalai Lamai Lenkijos sostinė Varšuva per iškilmes Karaliaus pilyje suteikė savo garbės piliečio vardą. ,,Kaip miesto, kuris patyrė tiek daug, tarybos nariai, jaučiame moralinę teisę ir pareigą išreikšti savo pagarbą žmogui, kuris siekia laisvės ir suverenumo savo tautai, laisvės, kuria mes džiaugiamės pastaruosius 20 metų", – sakoma Varšuvos miesto tarybos pareiškime.

***

Kiekvienam kalėjime kalinčiam nusikaltėliui išlaikyti Lenkijos mokesčių mokėtojai kasmet sumoka 28,000 zlotų (6,700 eurų). Kaip skelbia „Polskie radio", kalinių skaičius šalyje auga. 2008 m. vieno kalinio išlaikymas vidutiniam Lenkijos piliečiui kainavo 76 zlotus (18 eurų) per dieną. Šiuo metu Lenkijos kalėjimuose kali 70,000 nusikaltėlių.

PARYŽIUS

Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy grįžęs į darbą Eliziejaus rūmuose pareiškė, kad yra geros sveikatos. Greitu tempu garsėjantis prezidentas iš kariškių ligoninės buvo išrašytas pirmadienį, o kitą dieną ilsėjosi rezidencijoje prie Paryžiaus ir susitikinėjo su padėjėjais.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos užsienio reikalų ministerija pasmerkė SS grenadierių divizijos veteranų, kovojusių su raudonarmiečiais, sąskrydį, pavadindama jį milijonų fašizmo aukų atminimo pamynimu. Pasak diplomato, Estijos valdžia toliau šventvagiškai mėgina reabilituoti buvusius esesininkus ir jų parankinius, dangstydamasi tariamo patriotizmo skraiste ir vadindama juos šiandien ne kitaip kaip ,,kovotojais už Estijos laisvę", praneša ,,Interfax".

***

Vienas garsiausių Rusijos nusikaltėlių pasaulio veikėjų gydomas ligoninėje. Snaiperiai į Viačeslav Ivankov, kuris Rusijoje žinomas pravarde ,,Japoniūkštis", šovė jam išeinant iš restorano Maskvoje. Turto prievartautojo, plėšiko, ginklų ir narkotikų kontrabandininko ,,karjerą" jis pradėjo dar 7-ojo dešimtmečio pabaigoje tuometinėje Sovietų Sąjungoje. 1992 m. jis pabėgo iš Rusijos ir pradėjo terorizuoti rusų Brighton Beach bendruomenę New York. Po 9 JAV kalėjime praleistų metų V. Ivankov buvo paleistas ir deportuotas į Rusiją, kur vėl atsidūrė už grotų, o į laisvę išėjo 2005 m.

AZIJA

DAKA

Bangladešo sostinėje antradienį prapliupo smarkiausios per pastaruosius 53 metus liūtys, kurios nusinešė mažiausiai 6 žmonių gyvybes, o tūkstančiai gyventojų liko įkalinti potvynių užlietuose namuose. Per 12 val. Dakoje iškrito 33.3 cm lietaus. Apie 10 mln. gyventojų turinčiame mieste tokių gausių kritulių nebuvo nuo 1956 m.

PIETŲ AMERIKA

CARACAS

Prezidentas Hugo Chavez antradienį atšaukė Venesuelos ambasadorių Bogotoje ir pagrasino sustabdyti importą iš Kolumbijos, kuri pareiškė, kad sukilėlių slėptuvėje rasti prieštankiniai ginklai yra gauti iš Venesuelos. H. Chavez pareiškė, jog nėra jokių įrodymų, kad tie ginklai buvo gauti iš Venesuelos. Jis taip pat sakė, kad visiškai nutrauks diplomatinius santykius ir perims kolumbiečių bendrovių kontrolę, ,,jei bus dar bent vienas kaltinimas Venesuelos atžvilgiu".

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė** El.paštas: nausediene@aol.com

GAMTOS MAISTAS

Dauguma žmonių mano, kad pagrindinis žmogaus organizmo šaltinis yra maisto produktai. Tačiau gamta sutvarkė kitaip. Gyvybė – tai ypatinga energija arba vadinamoji bioenergija. Bet kokia energija gyvuoja, kol veikia ją maitinantis šaltinis. O jį sudaro keturios sudedamosios dalys, jos kuria ir palaiko žmogaus gyvybę: maistas, vanduo, šviesa, oras. Kitaip sakant, mūsų gyvybė susijusi su visos planetos gyvavimu.

Žmogaus organizmą galime palyginti su statybos aikštele, kurioje vienu metu ir statoma, ir atstatoma. Jame be paliovos vyksta didžiuliai pokyčiai. Juk kasdien 1 proc. kraujo ląstelių žūva ir tiek pat iš naujo jų yra pagaminama, t. y. atsiranda vis nauja ląstelių karta. Tai reiškia, kad per mitybą ne tik turime gauti tai, kas ,,skanu", ,,riebu", ,,saldu", ,,rūgštu", ,,kaloringa". Mityba turi ir kurti mūsų ląsteles, kraują, tiekdama jiems energiją. Mityba turi atstatyti sveikus audinius, o ne kaupti kūne šiukšles, riebalus, daigstyti nervus, žadinti gyvybines jėgas. Per netinkamą mitybą daugiausia išeikvojama ir prarandama gyvybinės energijos, gyvybinės jėgos.

Visa tai būtų akivaizdu, jei stebėtume nufilmuotą žmogaus organizmo vidų ir pamatytume, kuo gi tampa maisto gabalėlis mūsų kūne? Tai nesunku padaryti mintimis sukuriant vaizdą ir logiškai paanalizuojant, ar jis teiks mums energijos, gyvybinių jėgų, ar jis taps nereikalinga šiukšle, sunkiu krūviu mūsų organizmui, daugelio ligų šaltiniu.

Storoji žarna mums tarnauja kaip vazonėlis augalams, o suvirškintas maistas atlieka gerai patręšto dirvožemio vaidmenį. Žmogus yra kaip medis. Storosios žarnos sienelės dengia šakneles, kurios, panašiai kaip augalų šaknys, įsiurbia į kraują naudingas medžiagas. Kiekviena atskira šaknelių grupė maitina atskirą organą. Pertekliniai likučiai šalinami. O kas nutinka nesuvirškintam gniužului? Kitą kartą valgant prie jo prilimpa kitas, o paskui dar…

Toliau po ,,nešvarumų" sluoksniu veikianti storosios žarnos įsiurbimo sistema tiekia organizmui toksinus, vėžį sukeliančias medžiagas, puvimo produktus. Savaime suprantama, kad iš tų medžiagų naujų ląstelių neatsiranda. Dėl to atsiranda įvairios ligos: širdies infarktas, reumatas ir t.t.

Iš to darosi aišku, kad negali sirgti vienintelis žmogaus organas. Serga visas organizmas. Tiesiog kuris nors organas praneša apie ligą pirmas. Gydyti vien tik jį nėra prasmės, nes kai medicina gydo nuo kurios nors konkrečios ligos, iš tikrųjų šalina bendrosios ligos arba viso organizmo užsiteršimo vieną iš padarinių, o pagrindinis – paliekamas.

O juk pagrindinis ligų sukėlėjas išlieka ir būna pasirengęs bet kuriuo metu pasireikšti kiekvienoje kūno dalyje. Juk iš užsiteršusios storosios žarnos nuolat skverbiasi į organizmą žalingos medžiagos. Tokios žarnos yra bendrojo apsinuodijimo šaltinis.

Sunku būtų išvardyti visas ligas, susijusias su žarnos užterštumu. Prancūzų profesorius Pachet rašo: ,,Pastebėjau, kad moterims, susirgusioms krūties vėžiu, 9 atvejais iš 10-ties galima buvo pastebėti žarnyno veiklos sutrikimą. Jei prieš 10–15 metų būtų buvę imtasi profilaktinių priemonių (išvalyta storoji žarna), tai tikrai neatsirastų nei krūties navikas, nei jokia kita navikinė liga."

Ir kodėl žmogus taip nesirūpina savo sveikata? Pirmiausia jis vis dar pasitiki daktarais. Šiais laikais ir daktarai pasikeitė. Nemažą jų dalį pakeitė pati sistema. Ligoniai, o ir sveiki žmonės tapo viso labo verslu. Ar daktarams, vaistų pramonei, draudimo įstaigoms reikalingas sveikas žmogus? Kiekvienos ligos atveju mes kreipiamės į gydytojus. Sutrikus kokiam nors organui, jis siunčia mus pas tos srities specialistą, o šis prirašo visokiausių vaistų. Kuo daugiau mes imsime tablečių, tuo daugiau mes sirgsime. Tabletėmis mes užteršiame kraują, susikaupusios jų nuosėdos sukelia akmenis, užkemša kraujagysles.

Per televiziją dažnai reklamuojamos ,,stebuklingos" priemonės nuo spuogų, sąnarių skausmų, gleivinės uždegimo, cholesterolio. Tačiau visos tos priemonės tėra kova su pasekmėmis, kurios akivaizdžios yra išorėje ir kurių tikrosios priežastys slypi mūsų viduje.

Apie išorės higieną kiekvienas žino nuo mažens, o štai apie vidinę žinome nedaug ir net mažai kalbame. O juk mūsų vidaus organų būklę lemia mūsų išorinė išvaizda. Reikia patiems atkreipti dėmesį į organų išvalymo būdus, nes tik jie mus padarys sveikais. Jei jais niekad nesinaudojome, tai geriausia priemonė yra klizma. Kūną valo vanduo, todėl jo reikia daug gerti. Gerai valo daržovės, prieskoninės daržovės, sultys, vaisiai, uogos. Apie jų visų gydomąsias priemones buvo rašyta. Reikia tik pasitikėti visų jų gydomosiomis galiomis, juk jos nesuteikia organizmui jokių pašalinių pasekmių.

Kas padeda pagaminti gerą kraują?

Oras, šviesa, vanduo, maistas organizme virsdami skysčiais ir dujomis suteikia jam šilumą ir energiją. Kad visi maisto produktai sudegtų ir chemiškai būtų apdoroti, daug padaro oras ir šviesa. Tai pirmoji ląstelių mitybos sąlyga. Odai taip pat pirmiausia reikia šviesos ir oro. Visi esame matę žolę, kuriai trūksta šviesos ir oro. Taip pat reikia ir vandens: jis padeda organizmui gerai dirbti, jį išvalyti, aprūpinti maistu, o ir pats vanduo yra maisto dalis. Be šviesos, oro, vandens energijos negalėjo Žemėje atsirasti gyvybė.

Dabartiniam žmogui visą laiką trūksta deguonies: dirbame uždarose patalpose, važinėjame uždaruose automobiliuose, grįžtame į uždarus namus. Tad kuo mes kvėpuojame? Be oro glemba, džiūsta kūno organai, ,,nelinksmas" kraujas teka mūsų venomis, sausėja kvėpavimo takai. Juk ateidami į pasaulį mes pirmiausia giliai įkvepiame. O išeidami iš šio pasaulio – liaujamės kvėpavę.

Kvėpavimas – tai neregimas ,,maistas", be kurio žmogus negali išgyventi nė 5 minučių. Kvėpuodami iš oro pasiimame deguonies – produkto, būtino kiekvienai mūsų kūno ląstelei. Įkvėptas jis patenka į plaučius. Plaučiuose yra mirtino anglies dioksido (kuriame yra ištirpusių žalingų toksinų), nes gyvybės procese gamename nuodus. Tie nuodai kaupiasi kraujyje ir su juo pasiekia plaučius – tai anglies dioksidas. Su kiekviena deguonies porcija plaučiai išsilaisvina nuo visų susitelkusių nuodų.

Nepakankamas gebėjimas gyventi laimingai

Žmogus yra savo gyvenimo būdo produktas. Ką pasėjame, tą ir pjauname – taip sakoma liaudies. Kitaip tariant, visa, kas mūsų gyvenime yra blogo ir gero, kyla iš mūsų mąstysenos, darančios įtaką tam, kas su mumis vyksta. Pagal energijos dėsnį, kiekvienam veiksmui yra jam tolygus atoveiksmis. Mintis – mūsų smegenų energijos produktas, besąlygiškai sugrįžtantis pas mus per mūsų veiksmus ir elgesį. Jei mūsų mintys kupinos pykčio ir nerimo, skausmo, liūdesio ir keršto, kaip manote, kokiais veiksmais gali jos pavirsti? Reguliuoti savo sveikatą ir gyvenimą galima prižiūrint savo žodžius ir mintis. Jei mintys teigiamos, gyvenime visada mūsų laukia kas geriausia, o jei vyrauja neigiamos mintys, gyvenimas tampa nevykęs ir sunkus. Labai nesunku kiekvieną dieną sau kalbėti: aš esu laimingas, aš viską nugalėsiu, čia nieko baisaus neįvyko, aš esu sveikas, mano spaudimas geras, žmonės išgyvena sunkesnes problemas ir pan. Vakarui atėjus nuteikti save raminančiai, kalbėti, kad esate ramus, gerai miegosite, kad turite atjungti savo mintis. Tereikia duoti komandą savo ,,kompiuteriui" – smegenims. Pamatysite, kaip tai gerai ir teigiamai veikia, tik įsakykime savo smegenims ir priverskime jas dirbti. Iš ryto vėl su džiaugsmu reikia šokti iš lovos ir džiaugtis nauja diena. Pagalvokite, kiek daug galėsite šiandien nuveikti ir ar tai nebus smagu? Pasistenkite viską dirbti pagal K. Binkio knygelę ,,Dirbk ir baiki", tik tada patirsite džiaugsmą.

Pasirodo, mūsų mintys nulemia ne tik gyvenimo sėkmes ir nesėkmes, bet ir turi didelę reikšmę mūsų sveikatai, ją veikia. Pvz., daugelis skundžiasi galvos skausmais. Kokia šių kančių priežastis? Kaklas simbolizuoja minkštumą, elastingumą, lankstumą, sprendžiant kylančias problemas, mokėjimą pažvelgti į jas iš visų pusių. Užsispyrėliams, nesugebantiems rasti kompromiso, stokojantiems pažvelgti į reikalą savo priešininko akimis, visada skaudės galvą, kaklą ir pečius, kol jie išmoks išklausyti kito žmogaus požiūrį (kitą nuomonę) su didesne meile ir supratimu nei išankstine savąja.

Pagaliau, reikia suprasti, kad kiekvienas mūsų kūno negalavimas turi ne tik fizines, bet ir psichines priežastis. Jei žmogus įprato kritikuoti visus ir viską, jam pradeda skaudėti sąnarius ir raumenis; jei jame vyrauja pyktis ir neapykanta, jo organizmas tarsi ,,dega", jį apninka įvairios infekcijos, kepenų ligos. Ilgai prisimenama kadaise patirta skriauda ,,ėda" kūną.

Žmogus, nepaliaujamai kankinamas kaltės, irgi patiria įvairių viso kūno negalavimų. Peršasi išvada: privalote kuo greičiau atsikratyti neigiamų minčių – stereotipų, kol dar esate sveiki, o ne susigriebti jau įsigalėjus ligai.

Kiekvienas žmogus privalo nepaliaudamas ugdyti gebėjimą gyventi laimingai, tą pasieksime gyvendami švaria sąžine, gerbdami save ir kitus, mylėdami, darydami gerus darbus, keldami savo savigarbą, stiprindami valią. Tikriausias gyvenimo kelias – vykdyti 10 Dievo įsakymų.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 61

49. Alfonsas Žebrauskas, Antano (33 m.), leitenantas, inžinierius iš Kauno. Suimtas 1941; kalintas KSDK; 1941.06.23 išvežtas link Minsko; liko gyvas; grįžo į Lietuvą. Tolimesnis likimas nežinomas. Anksti palūžo ir mirė (KER SPS 2-1,2; 5-2; 13/766 psl.; 14).

50. Vardas nežinomas, pavardė – Žemaitis (? gal Pranas, Antano), 35 m. darbininkas iš Kauno; represuotas 1941 (KER SPS 13/769 psl.).

51. Juozas Žičkus, Juozo (32 m.; 1909–1985), gimęs Utenos apskr., Aluntos vlsč., Trakų k., pašto tarnautojas, iš Kauno, Vilijampolės. Suimtas 1941.06.11 tarnyboje dėl sudainuotos dainelės: ,,Jeigu karas rytoj – lašinių nebus tuoj, o kai Staliną kars – visa liaudis pritars.” Kalintas KSDK; 1941.06.23 išvežtas link Minsko; per žudynes liko gyvas; grįžo į Lietuvą kartu su dar vienu, išlikusiu per žudynes. Dar vienas pakeleivis prisijungė kelyje, tačiau, brolio nuomone, šis žmogus nebuvo iš pasmerktųjų būrio. 1944 m. vasario pabaigoje pasitraukė į Vakarus. Gyveno JAV, Čikagoje. Palaidotas Čikagos lietuvių kapinėse (KER VRM 2-1,2; 5-1; 13/771 psl.; 18).

52. Petras Žičkus, Vincento, tarnautojas, iš Šiluvos. Suimtas 1941.05; kalintas Kaune; 1941.06.23 išvežtas link Minsko; su kitais kaliniais nuvarytas į Igumenę; per masines NKVD žudynes liko gyvas. Tolimesnis likimas nežinomas (ANK 13/771 psl.).

53. Nežinomas vardas ir pavardė. Ūkininkas (nuo ?Dzūkijos, ?Alytaus), ,,pagyvenęs, aukštas, stambus”. Karui prasidėjus, iš Vilniaus kalėjimo su kitais kaliniais pateko į Maladečiną. Iš Maladečinos kalėjimo, kartu su kitais 500 kalinių, buvo varomas už Minsko. Per masines žudynes išliko gyvas. Grįždamas Lietuvon, kiek vėliau prisijungė prie grįžtančiųjų L. Čerškaus, studento Leono ir Leono Šeštokaičio? (? Žr. kt. nr.) (10).

54. Nežinomas vardas ir pavardė. Pajevonių girininkas. (? Žr. kt. Nr.) (5).

55. Nežinomas vardas ir pavardė. Mažeikių apsk. gyventojas. (? Žr. kt. Nr.) (5).

* – parašė liudijimus-atsiminimus

• • •

Išsigelbėjusių galėjo būti ir daugiau. Kas jie ir koks jų likimas?

Iš 4–5 tūkstančių kalinių, varytų iš Minsko Igumenės link, po žudynių liko tik apie 200. Kpt. O. Žadvydo manymu, iš 100 lietuvių žuvo apie 70 (2–1). Kiti amžiams pasiliko Mirties kelyje. Pagal kitus šaltinius iš viso ten nužudyta: 2,430 pirmoje miško vietoje (daugiausia baltgudžių), toliau dar 2,440 lenkų, 540 lietuvių, nežinoma, kiek kitų tautybių (14). Būtinai reikėtų nustatyti tikslesnį žuvusiųjų skaičių bei visų jų vardus ir pavardes. Taip pat pasirašiusių įsakymus bei šaudžiusiųjų.

ŠALTINIAI:

1. Plk. J. Petruitis ,,Kaip jie mus sušaudė” (atsiminimų knyga);

2. Kpt. O. Žadvydo atsiminimai:

1) Išeivijos žurnalas ,,Karys”; ,,Gimtasis kraštas” 1990.09.6–12; ,,Nemunas” 1990, nr. 8, ir kt.)

2) Žurnalas ,,Kardas”: Kpt. Osvaldas Žadvydas ,,Kova nuo pirmųjų okupacijos dienų”, ,,Kardas”, 1992, nr. 1, 18, 19 psl. (trumpai aprašomas Mirties kelias ir žudynės Červenėje);

3. Dienraštis ,,Į laisvę” 1941, nr. 14;

4. Plk. J. Tumas ,,Kelias į Červenę” (atsiminimų knyga);

5. Žurnalistas Bronius Juršė:

1) ,,Červenės dangumi užsikloję”, žurn. ,,Nemunas” 1989, nr. 7, 18–20 psl.;

2) ,,Post Scriptum Červenės dangui”, ,,Nemunas” 1990, nr. 8, 12–13 psl. (G. Urbonas papildo išsigelbėjusių sąrašą);

6. Lietuvių enciklopedija, 15 t.;

7. Ltn. Dambrausko atsiminimai (slapyvarde Tytuvenis), ,,Karys” (JAV) (mini savo brolį Joną išlikusį per sušaudymą);

8. Laikraštis ,,Voruta”:

1) ?1992 (pokalbis su Vaidila);

2) Aleksandras Jakūbonis ,,Kryžių kelias Červenėje”, istorinis savaitraštis ,,Voruta” 1992, nr. 29–30, (1992.08.12), 7 psl.;

9. Laikraštis ,,Pozicija”: Stasys Stungurys ,,Odisėjos iš mirties”, ,,Pozicija” 1991.11.29. – 12.05, nr. 48/95, 6–7 psl. (foto iš 50-mečio minėjimo Červenėje, spausdinami sutrumpinti S. Limanto atsiminimai iš parašytų 3 mokyklinių sąsiuvinių).

10. L. Čerškaus atsiminimai;

11. Z. Toliušis ,,Mano kalėjimai” (atsiminimų knyga), 34 psl.;

12. Represijų Lietuvoje tyrimo centras;

13. Knyga ,,Lietuvos gyventojų genocidas”, I tomas (1939–1941), V., 1992.

14. Savaitraštis ,,Gimtasis kraštas”: Jonas Žebrauskas ,,Kraujo šauksmas”, ,,Gimtasis kraštas”, 1992. 09. 3–9, nr. 36, 5 psl. (Alfonso Žebrausko brolio pasakojimas apie 50-mečio minėjimą Červenėje);

15. Juozas Brazaitis ,,Vienu vieni”, V., 1990;

16. Dienraštis ,,Kauno laikas” 1993.07.01, 3 psl. (patikslinimas);

17. Vidmantas Jankauskas ,,Ko nenusinešė laikas”, knyga (kultūros ir istorijos apybraižos), 1992, Jonava. 36–42 psl.: ,,Pulkininko Kalmanto odisėjos”;

18. Laikraštis ,,Kauno laikas”, 1993.07.14, 3 psl., Genė Grebliauskienė-Žičkutė ,,Juozas Žičkus buvo pašto tarnautojas...”;

19. Laikraštis ,,Kauno laikas”, 1993.01.26–29,02.02–04; Iš prisiminimų: Giliaras Urbonas ,,Kaunas-Červenė-Kaunas”;

20. Savaitinis žurnalas ,,Veidas”, 1993; nr. 35; Valdas Vasiliauskas ,,Mirtis – mano amatas /arba draugas Slavinas sugrįžta”.

21. ,,Laisvės kovų archyvas” 1993, Nr.8; Arūnas Bubnys ,,Ginkluotos kovos sąjungos (ZWZ) Kauno apygardėlės susikūrimas ir veikla 1940–1940”, 142 psl. (VSKA. B.B. Arch. Nr. 7175/3. L. 61–62);

22. Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė ,,Žuvusiųjų prezidentas”, 1998, Vilnius, LGGRC; 163 psl.;

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

KODĖL DABAR...

Atkelta iš 3 psl.

Statistika:

Lietuvoje yra 15 valstybinių universitetų – Vilniuje 7, Kaune 6, Klaipėdoje ir Šiauliuose po 1. Be to, Kaune dar yra 4 Vilniaus valstybinių universitetų filialai. Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje veikia 7 privatūs universitetai. Universitetų skaičiumi Lietuva smarkiai lenkia pirmaujančias Europos šalis – milijonui gyventojų mūsų šalyje tenka 6,7, Suomijoje – 3,8, Švedijoje – 2,2, Norvegijoje – 1,3, Airijoje – 1,5, Jungtinėje Karalystėje – 1,7 universiteto.

2009 m. sausio 1 d. duomenimis, didžiausios šalies universitetinės aukštosios mokyklos yra Vilniaus (23,161 studentas), Mykolo Romerio (19,649), Kauno technologijos (17,124) ir Vilniaus Gedimino technikos (17,549) universitetai. Nuo 4 iki 12 tūkst. studentų dar turi Šiaulių, Vilniaus pedagoginis, Klaipėdos, Vytauto Didžiojo ir Lietuvos žemės ūkio universitetai. Lietuvos kūno kultūros akademijos, Vilniaus dailės akademijos, Lietuvos veterinarijos akademijos, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentų skaičiai išsitenka tarp 1 ir 2,5 tūkst., o Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje studijuoja tik 367 studentai.

Delfi.lt

Margumynai

KODĖL TUKANAI TURI DIDŽIULIUS SNAPUS?

Gal tukanams didelis snapas reikalingas vaisiams nulupti, partneriams privilioti, plėšrūnams atbaidyti arba kam nors visiškai skirtingo? Pasirodo, snapas skirtas ne tik maistui apdoroti – juo paukštis atsikrato perteklinės šilumos, kai jo kūnas per daug įšyla, teigia atlikto tyrimo autoriai. Šis atradimas taip pat gali paaiškinti, kodėl kai kurie dinozaurai turėjo panašius kūno ,,papuošalus”.

Daugiau kaip šimtmetį biologai laužė galvas, kodėl tukanų snapai yra tokio nepaprasto dydžio ir tokios spalvų įvairovės. Darwin buvo iškėlęs teoriją, kad jie skirti priešingos lyties partneriams privilioti. Kiti teigė, kad tai yra savotiški įrankiai vaisiams nulupti, teritorijai saugoti skirti ginklai arba perspėjimas galimiems priešams.

Tuo tarpu Kanados Brock University mokslininkas Glenn Tattersall kartu su savo kolegomis iškėlė mintį, kad snapas atliko visiškai kitokią funkciją.

Kaip ir bet kuris kitas šiltakraujis gyvūnas, tukanas turi išleisti iš savęs perteklinę kūno šilumą. Žmonėms šis procesas pasireiškia prakaitavimu, šunys tai daro lekuodami. Mokslininkai spėjo, kad ,,didelis termiškai neapsaugotas kūno priedas kartu su savo sudėtingu paviršinių kraujagyslių tinklu gali būti svarbus įrankis, leidžiantis tukanams atvėsti”, sako Tattersall. Norėdami tai išsiaiškinti, mokslininkai vienodais laiko tarpais infraraudonaisiais fotoaparatais fotografavo nelaisvėje gyvenančius tukanus. Nuotraukose šiltos kūno vietos vaizduojamos šviesiais, o vėsios – tamsiais regionais. Pasirodė, kad karštoje aplinkoje tukanų snapai švytėdavo nuo spinduliuojamos šilumos – jais tekėdavo karštas kraujas. Vėsesnėse temperatūrose snapai patamsėdavo, kadangi susilpnėdavo kraujo tiekimas į šią kūno dalį.

Kol kas neaišku, ar kitos paukščių rūšys taip pat naudoja savo snapus šilumos pertekliumi atsikratyti, teigia studijos bendraautorius Brazilijos San Paolo valstybinio universiteto mokslininkas Denis Andrade. ,,Antys ir žąsys, panašu, naudojasi tuo pačiu principu, tačiau ne tokiu laipsniu kaip tukanai”, – spėlioja tyrinėtojas.

Technologijos.lt

ATGYJA PRIMIRŠTI VARDAI IR DARBAI

Krepšinio išvykai Pietų Amerikon – 50

PETRAS PETRUTIS

Prieš pusšimtį metų (1959) Pietų Amerikoje buvo dažnai minimi lietuviai ir Lietuva. Tai buvo pasiekta krepšininkų dėka. Štai vieno Buenos Aires kalbėjusio plakato žodžiai: „Benvenidos! Basketbolistas 'Lituanos Americanos' Representantes de Lituania Libre." Akį vėrė ir laikraščių antraštės: „Magnifica exibacao do Lithuanians", „Aplaudido Triunfo de los Lituanos Norteamericanos" ir pan.

1959 metų liepos-rugpjūčio mėn. mūsų krepšininkai dažniausiai skindami pergales, sužaidė 18 rungtynių. 13 kartų buvo laimėta, 4 kartus buvo lemta pralaimėti. Bendra rungtynių pasekmė: 1,282:973.

Akį vėrė laikraščių antraštės.

Grįžtant į praeitį kyla noras žvilgterėti į senus užrašus ir pavartyti knygų ir laikraščių lapus. Va, K. Čerkeliūno, P. Mickevičiaus, S. Krašausko redaguotoje, 1986 m. Toronte išleistoje knygoje „Išeivijos lietuvių sportas (1944–1984)" Rimas Gaška rašo: „Ryžtingiausias tačiau žygis buvo Š. Amerikos krepšininkų, kurie 1959 metais, kada mūsų lietuviška bendruomenė dar tik kūrėsi Kanadoje ir Amerikoje (tiksliau pasakius JAV – P. P.) užmezgė bendradarbiavimo ryšius su mūsų broliais lotynų Amerikoje. Šių dienų akimis stebint, tai gal ir nesunkiai įvykdoma, bet tada... Mūsų tautiečiai tada tik kūrėsi, atvykę po karo nualintos Europos (...). Taigi, šis žygis anuometiniu mastu buvo milžiniškas užsimojimas."

Manyčiau, kad žygį reikėtų vertinti dviguba prasme – sportine ir lietuvybės puoselėjimo prasme. Pavyzdžiui, negalima pamiršti mūsų tautiečio, kuris po mūsiškių pergalės prieš Montevideo miesto rinktinę (tikriau pasakius Urugvajaus valstybinę rinktinę) vienas lietuvių žiūrovų, priėjęs prie mūsų krepšininkų, tarė: „Vyrai, šį vakarą jūs mano sūnų padarėte patriotu." Buvo ir tokių, kurie krepšinio išvyką prilygino Žalgirio mūšiui, Dariaus ir Girėno transatlantiniam žygiui ir pan. Žinia, tokie palyginimai tebuvo entuziazmo išdava.

1989 metų krepšinio išvyka buvo ŠALFFo padarinys. Tuo metu jam pirmininkavo Aleksandras Vakselis.

Išvykos organizacinis darbas buvo patikėtas Valdui Adamkui ir Petrui Petručiui. Krepšinio rinktinei vadovauti buvo pakviestas Vytautas Grybauskas. Didžiausias išvykos rėmėjas (pinigine prasme), pritarėjas ir skatintojas buvo Juozas Bačiūnas. Rinktinę sudarė Vytautas Grybauskas, Feliksas Kriaučiūnas ir Mykolas Ruzgys. Į rinktinę buvo pakviestas Rimantas Dirvonis („ASK Lituanica") Čikaga, Kęstutis Germanas („ASK Lituanica") Čikaga, Valteris Kamarauskas („ASK Lituanica") Čikaga, Algis Varnas („Neris") Čikaga, Jonas Valaitis („Neris") Čikaga, Albertas Šimkus („Neris") Čikaga, Juozas Skaisgiris („Kovas") Detroit, Algis Švelnys („Gintaras") Waterbury, Drąsutis Grabauskas („Vytis") Worchester, Art. Radvilas (New Orleans). R. Dirvonis ir J. Valaitis buvo išrinkti kapitonais.

Drauge keliavo Rimas Gaška, tapęs rinktinės vadovo pavaduotoju ir daug kartų drauge su pietų amerikiečiais teisėjavęs. Taip pat kartu skrido Mindaugas Vygantas, vedęs rungtynių statistiką, Gintautas Vitkus, komandos taškų skaičiuotojas, ir A. Kapačinskas, didelis krepšinio entuziastas. Trys pastarieji, ir taip pat

Po sėkmingos misijos Pietų Amerikoje grįžusi krepšinio rinktinė su vadovais New York.

Nuotraukos iš leidinio **„Išeivijos lietuvių sportas"**

Rimas Gaška patys padengė susidariusias pinigines išlaidas. Nepamirštinas dr. Vytautas Vygantas, veltui ir pavyzdingai sutvarkęs maršrutą ir atlikęs skrydžių bilietų užsakymus.

Rungtynės prasidėjo Kolumbijoje. Medelyno mieste rungtyniaujant prieš Croidon komandą buvo laimėta 70:39. Rungtynės prieš vietos universiteto krepšininkus baigėsi mūsiškių pergale 66:37. Po to dar teko sužaisti 16 rungtynių. Mūsiškių laimėjimai viršijo pralaimėjimus.

Būtina pastebėti, kad šios išvykos jokiu būdu negalima laikyti turistine kelione. Išvyka buvo pripažinta US AAU organizacijos. Teigiamos įtakos turėjo Čikagos miesto mero Richard Daley lankytų valstybių sostinių merams adresuoti kvietimai atvykti į Čikagą ir dalyvauti artėjančiose Pan American sporto žaidynėse. Labai pravartus buvo ispanų kalba paruoštas iliustruotas leidinys „Salud Amigos". Jame buvo nušviesta Lietuvos istorija ir tuometinė politinė padėtis. Taip pat buvo apibūdintos Lietuvos pergalės Europos krepšinio pirmenybėse, taip pat ir išeivijos lietuvių sportinė veikla.

P. S. Naudotasi LTSC archyvais, knyga „Išeivijos lietuvių sportas" ir asmenine patirtimi.

(Bus daugiau)

Vašingtono skaučių židinys pasveikino „Draugą" 100-mečio proga ir paaukojo dosnią 100 dol. auką. Labai ačiū už sveikinimus ir paramą.

Kuprių šeima, gyvenantys **Cicero** ir **Riverside, IL,** pasveikino „Draugą" šimtmečio proga ir paaukojo 100 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią auką.

Pijus V. Stončius, gyvenantis **Orland Park, IL,** pratęsė „Draugo" metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

DAINŲ ŠVENTĖS GALERIJA

Liepos 6 d. rytą Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atnašaujamos iškilmingos šv. Mišios, kurių metu giedojo jungtinis choras: Vilniaus jėzuitų gimnazijos choras (vadovas Leonidas Abaris), Čikagos lietuvių meno ansamblis „Dainava", Čikagos Palaimintojo J. Matulaičio misijos vaikų choras ,,Vyturys" (vadovas Darius Polikaitis), Cleveland Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras „Exultate" (vadovė Rita Kliorienė). Po šv. Mišių vyko vaišės, gimnazistų folkloro ansamblio (vadovė Irena Strazdienė, nuotr. – viduryje) pasirodymas, aprodytos Vilniaus jėzuitų gimnazijos patalpos.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

TALINAS – NE VIEN ESTIJOS SOSTINĖ

Planuojant šių metų vasaros atostogas, nereikėtų toli žvalgytis. Estija, garsėjanti turtinga istorija, šiuolaikiška kultūra, kokybiškomis poilsio ir pramogų paslaugomis ir ateities technologijomis, automobiliu iš Lietuvos yra pasiekiama vos per kelias valandas.

Talino senamiesčio panorama.

Estijos miestuose – netikėti deriniai

Nors patys estai didžiuojasi savo šalies gamta, reikėtų neaplenkti ir Estijos miestų. Juose gyvai atsispindi amžių sandūra, kurios palikimas – nuostabūs ir netikėti deriniai: XXI a. stiklo pastatai stūkso greta XIV a. miesto mūrų, o šiuolaikinio meno ir muzikos festivaliai vyksta viduramžius menančiuose parkuose ir statiniuose.

Būdami Estijoje, būtinai apsilankykite Taline. Šis Hanzos miestas – ne vien šalies sostinė. Talinas – ir Estijos verslo, kultūros centras. Talinas labiausiai garsėja puikiai išsaugotu senamiesčiu, kuris yra vienas iš gražiausių Baltijos jūros pakrantėse. Talino senamiestis yra įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.

Kaip tik vakarinėje šalies pakrantėje yra įsikūręs nedidukas, Estijos vasaros sostine vadinamas Pernu miestelis. Jis – plačiausiai žinomas Estijos kurortas. Tad būtent čia ir verta apsilankyti, jeigu pageidaujate pasimėgauti atpalaiduojančiomis procedūromis, pasikaitinti saulėje nuostabaus grožio pajūrio paplūdimyje ar tiesiog pasivaikščioti ir vakarais pasigėrėti jūron grimztančia saule.

Pietrytinėje Estijos dalyje rasite Tartu, senovinį universiteto miestelį, ypač garsų dėl jame 377 metų veikiančio universiteto. Tai, kad daugiau negu 20 proc. iš 100,000 Tartu gyventojų yra studentai, rodo, kad miestelis turi savitą aurą – ypatingą dvasią, atspindinčią jaunatviško džiaugsmo ir šimtmečių išminties harmoniją, kurią įmanoma pajusti tik senuose universitetiniuose miestuose.

Žemutinio senamiesčio siena. Nuotr. http://en.wikipedia.org/wiki/Tallinn

Talino kultūrinis gyvenimas

Talinas labiausiai garsėja savo puikiai išsaugotu, nuostabaus grožio senamiesčiu. Tačiau tai – ne viskas, ką jums gali pasiūlyti šis miestas. Talinas žavi šiuolaikišku ir gyvu kultūrinio gyvenimo ritmu. Geriausi pavyzdžiai: 2008 m. Estijos meno muziejus KUMU buvo pripažintas Europos metų muziejumi, o 2011 m. Talinas bus Europos kultūros sostinė.

Patogiausias būdas susipažinti su miesto įžymybėmis yra įsigyti Talino kortelę, suteikiančią miesto svečiams galimybę nemokamai apsilankyti daugiau kaip 40-yje muziejų, pasinaudoti apžvalginių išvykų autobusų ir miesto transporto paslaugomis, taip pat galimybę gauti nuolaidų daugelyje miesto restoranų ir prekybos centrų.

Jeigu norite išvysti didingas Talino šventoves, būtinai apsilankykite Olevistės bažnyčioje, viename iš aukščiausių pasaulio XIII–XIX a. statinių, ir Nigulistės bažnyčioje, kurioje galėsite pasigrožėti Bernto Notkės „Danse Macabre” freska.

Taline yra daugiau kaip 40 muziejų ir meno galerijų. Žymiausi iš jų, be KUMU, yra Estijos muziejus po atviru dangumi, kuriame galima susipažinti su Estijos tradicijomis ir kaimo gyvenimu, taip pat paroda Talino miesto muziejuje, kuriame supažindinama su miesto istorija nuo XIII a. iki šių dienų.

Po veikliai praleistos dienos mieste visuomet malonu sulėtinti tempą vakare. Kodėl gi neapsilankius „Estonia” paklausyti operos ar pasižiūrėti baleto? O jeigu pageidaujate pasimėgauti prabangiais valgiais, paragaukite šių dienų Estijos virtuvės patiekalų „Kaerajaan” restorane, pamaloninkite gomurį pikantišku skoniu česnakų patiekalų restorane „Balthasar” ar pasimėgaukite itališkos virtuvės patiekalais „Controvento”.

Aktyvus poilsis

Talinas garsėja kaip viena iš Europos pobūvių sostinių. Vis dėlto pačiame mieste galima patirti daugiau malonumų, nei vien naktiniai pobūviai baruose ir diskotekose. Estijos sostinėje galima rasti didžiulę įvairovę tautinių restoranų, parduotuvių, kuriose nenuobodu apsipirkinėti, kol kojos laiko, taip pat galima dienų dienas ilsėtis atsipalaidavimo džiaugsmą teikiančiuose spa centruose. Neabejokite, Talinas gali pasiūlyti jums begalę įdomių užsiėmimų!

Nepraleiskite progos paklaidžioti nuostabaus grožio Talino senamiesčiu. Palikite laiko apsilankyti ir kitur – nueikite į Talino zoologijos sodą pasižiūrėti įvairiausių gyvūnų arba pasinaudokite trumpu atokvėpiu ir pasimokykite valdyti golfo lazdą Nitvaljos golfo klube.

Neužmirškite paragauti nors kelių iš daugybės tautų virtuvių patiekalų. Jeigu ieškote prancūzų virtuvės valgių su estišku prieskoniu, apsilankykite „Ribe”, tačiau užsimanę sužinoti, kaip atrodė pietūs viduramžiais ir koks tuomet buvo patiekalų skonis, nuvykite į „Olde Hansa”.

Talinas taip pat garsėja šurmuliuojančiu naktiniu gyvenimu. Jūs tikrai rasite sau tinkamiausią vietelę laikui praleisti. Galite atsipūsti madingame „Stereo Lounge” ar paskanauti firminių patiekalų alaus restorane „Beer House”. Pasigėrėkite džiazo garsais „Clazz” restorane ar susiraskite draugų visuomet šurmuliuojančiame „Hell Hunt”.

litcampaign.visitestonia.com

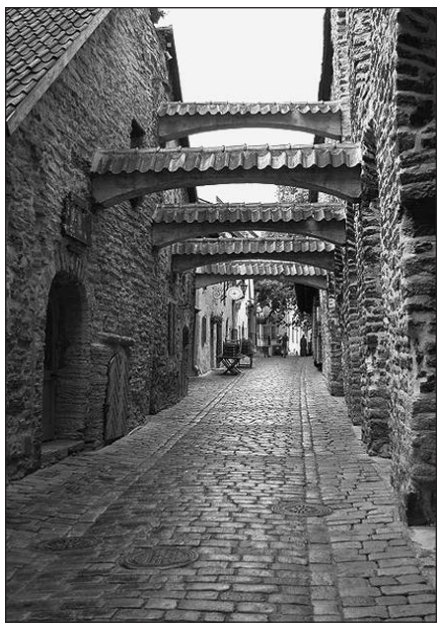

Šv. Kotrynos takas.

Raekoja aikštė.

◆**T. Daukanto jūrų šaulių kuopa** rugpjūčio 9 d., sekmadienį, 12 val. p. p. visus kviečia į tradicinę gegužinę, kuri vyks Ateitininkų namų ąžuolyne adresu: 1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439; (skaitytojų dėmesiui: pakeistas Ateitininkų namų adresas, ankstesnis adresas buvo 12690 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439). Gros A. Blažukas, bus šokiai, žaidimai bei loterija. Jūsų laukia nepaprastai skanus maistas ir didelis pasirinkimas gėrimų. Prašome užsukti, nepasididžiuoti. Visų laukiame ir tikrai nenuvilsime.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Rugpjūčio 2 d. 2 val. p. p. (EST)** Dainavos stovykloje, Manchester, MI įvyks Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos (ALRKF) Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas. Dienotvarkėje: Prezidiumo sudarymas; Pereito suvažiavimo protokolo skaitymas ir priėmimas; Direktorių tarybos apyskaitos – pranešimai; Revizijos komisijos pranešimas; Pasisakymai dėl pranešimų; Įvairūs numatomi ateities planai, pasiūlymai ir einamieji reikalai. Rėmėjai prašomi gausiai dalyvauti. Tą pačią dieną vyks tradicinė stovyklos metinė šventė, kuri prasidės 12 val. p. p. (EST).

◆**Brockton lietuviai kviečia tautiečius** rugpjūčio 16 d. 2 val. p. p. į naujo paminklo ,,Žuvusiems už Lietuvos laisvę" atidengimo iškilmes. Paminklas bus atidengtas Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyno kapinėse, 16 Thatcher St., Brockton, MA. Kartu bus paminėtos 90-osios Šaulių sąjungos įsteigimo metinės. Tel. pasiteiravimui: 978-685-4478 (Jonas Stundžia); 508-586-0650 (M. Bizinkauskas) arba 781-982-0765 (Linas Sužiedėlis).

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

Amerikiečių spauda apie ,,Racine Bakery"

Kad Čikagoje galima nusipirkti įvairiausių nacionalinių valgių – ne paslaptis. Daugelis mūsų mėgsta meksikiečių, kinų, graikų ir kitų tautų virtuvę. Trečiadienio, liepos 29 d., ,,Chicago Tribune" numeryje skaitytojams pristatomos 6 maisto parduotuvės, prekiaujančios nacionaliniais valgiais ir maisto prekėmis. Tarp kinų, meksikiečių, afrikiečių, graikų ir vietnamiečių maistu prekiaujančių parduotuvių nurodoma ir lietuvišku maistu prekiaujanti ,,Racine Bakery" parduotuvė.

William Hageman straipsnelyje apie šią parduotuvę rašo, kad jai jau 25-ius metus vadovauja Dana Kapačinskas. Jis teigia, kad parduotuvėje maistą perka lenkai, ukrainiečiai, latviai, rusai, bet daugiausia pirkėjų – lietuviai.

Straipsnelio autorius teigia, kad populiariausia prekė šioje parduotuvėje – juoda duona. Girdamas kepinius jis ypatingą dėmesį atkreipia į bandeles su kumpiu ir pataria neišeiti iš parduotuvės jų neparagavus.

Išvardijęs nemažai čia gaminamų valgių, kuriuos pirkėjas gali dar karštus parsinešti namo, W. Hageman siūlo paragauti lietuviškų cepelinų, kaip jis rašo: ,,a grapefruit-size potato dumpling with a beef filling and pieces of crisp bacon sprinkled on top".

Nurodomas parduotuvės adresas (6216 S. Archer Ave., Chicago), tel.: 773-581-8500 ir tinklalapio adresas: **racinebakery.com.**

,,Draugo" info

Mūsų skaitytojų atmintyje Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio renginių vaizdai. Smagu šokėjams buvo šokti, o žiūrovams matyti lietuvišką šokį.

Dainos Čyvienės nuotr.

Rita Kliorienė, ,,Exultate" choro vadovė iš Cleveland, OH, ruošiasi diriguoti daugiatūkstantiniam chorui Dainų šventėje Vilniuje.

Dainos Čyvienės nuotr.

Visi Šiaurės Amerikos chorų ar dainos vienetų vadovai ir atstovai kviečiami į IX Dainų šventės Toronte paruošiamąjį seminarą, kuris bus surengtas Dainavos stovyklavietėje (Manchester, MI, JAV) rugpjūčio 20–23 d.

Seminaras rengiamas IX Dainų šventės muzikos vadovės Dalios Viskontienės rūpesčiu. Seminare bus pristatytas šventės repertuaras, pradėti pasiruošimo darbai. Seminarą ves R. Kliorienė

Dalyvaus ir svečias Frank Bianchi, Cleveland Orchestra Youth Chorus direktorius, kuris pasidalys savo 30 metų patirtimi. Bianchi dėsto chorinį dirigavimą Baldwin-Wallace Conservatory of Music, Medina, JAV.

Išsamesnę informaciją ir registraciją galite rasti IX Dainų šventės Toronte tinklalapyje: **www.dainusvente.org**.

Knyga ,,'Draugas' – 100. Už tikėjimą ir lietuvybę" jau atkeliavo į ,,Draugą".

Užsisakę ir sumokėję už knygą ją gali atsiimti ,,Draugo" administracijoje darbo valandomis nuo 9:30 val. r. iki 4:30 val. p.p. Knygas iki šiol užsisakiusieji, pageidaujantys, kad knyga jiems būtų atsiųsta paštu, turės sumokėti 5 dol. už persiuntimą.

Perkantiems knygą dabar – ji kainuoja 45 dol. JAV (išskyrus Illinois valstiją) gyvenantiems žmonėms su persiuntimu knyga kainuoja 50 dol. Illinois valstijos gyventojai už siuntimą paštu dar turi pridėti papildomą 4.61 dol. mokestį (sales tax). Tad šie gyventojai iš viso už knygą su persiuntimu moka 54.61 dol.

Čekius rašyti: ,,Draugas". Siųsti ,,Draugo" administracijai adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Lietuvių kultūros diena Antracito paveldo muziejuje

Šių metų rugpjūčio 2 d., sekmadienį, nuo vidurdienio iki 5 val. p.p. Antracito paveldo muziejuje Scranton, PA, ruošiama Lietuvių diena. Bus pristatyta speciali paroda, rodomas filmas, skambės muzika. Šių metų lietuvių kultūros dienos metu bus pristatoma juosta apie vieno asmens senelio paiešką „Mano senelio namai" (filmo kūrėjai E. Douglas ir R. Steinman).

Muziejaus administratorius Chester Kulesa kartu su kolegomis paruošė specialią parodą, susijusią su Lietuva ir mūsų krašto žydais. Parodoje bus pristatytas Amerikos lietuvių paveldas rytinėje Pennsylvania, kur prasidėjo viena pirmųjų mūsų tautiečių imigracijų į JAV. Paroda apims lietuvių kultūrą, meną, religiją ir kt. Muziejaus parduotuvėlėje taip pat bus galima įsigyti unikalių suvenyrų bei mokomosios medžiagos. Popietę užbaigs muzikos ir šokių ansamblis, vadovaujamas rabino Kaplan. Taip pat dainuos vaikų choras, vadovaujamas dr. Christine Sezer.

Pennsylvania Historical & Museum Commission

Įėjimas į Antracito paveldo muziejų – 6 dol. asmeniui (jaunimui nuo 3 iki 11 m. amžiaus – 4 dol., pensininkams, sulaukusiems 65 metų – 5.50 dol., vaikams iki 3 m. – mokesčio nėra).

Muziejaus adresas: R.R.1, Bald Mountain Road, McDade Park, Scranton, PA 18504. Dėl papildomos informacijos skambinkite tel.: 570-963-4804, arba apsilankykite tinklalapyje:

www.anthracitemuseum.org.

Darbo valandos: pirmadienį – šeštadienį nuo 9 val. r. iki 5 val. p.p., sekmadieniais nuo 12 val. p. p. iki 5 val. v.

LR ambasados
Washington, DC info

Dr. Aldona J. Baltch-Gravrogkas ir **George J. Gravrogkas,** gyvenantys **Menands, NY**, „Draugo" šimtmečio proga paaukojo mums 100 dol. auką. Labai ačiū už sveikinimą ir dosnią auką.